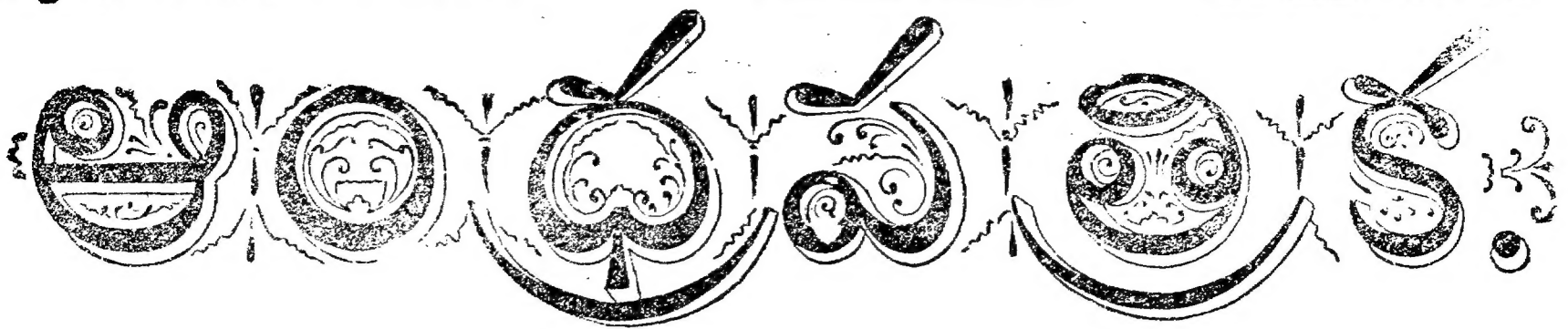

విడివత్రిక గాది ౦-౧-౬.

Registered No. M. 1118.

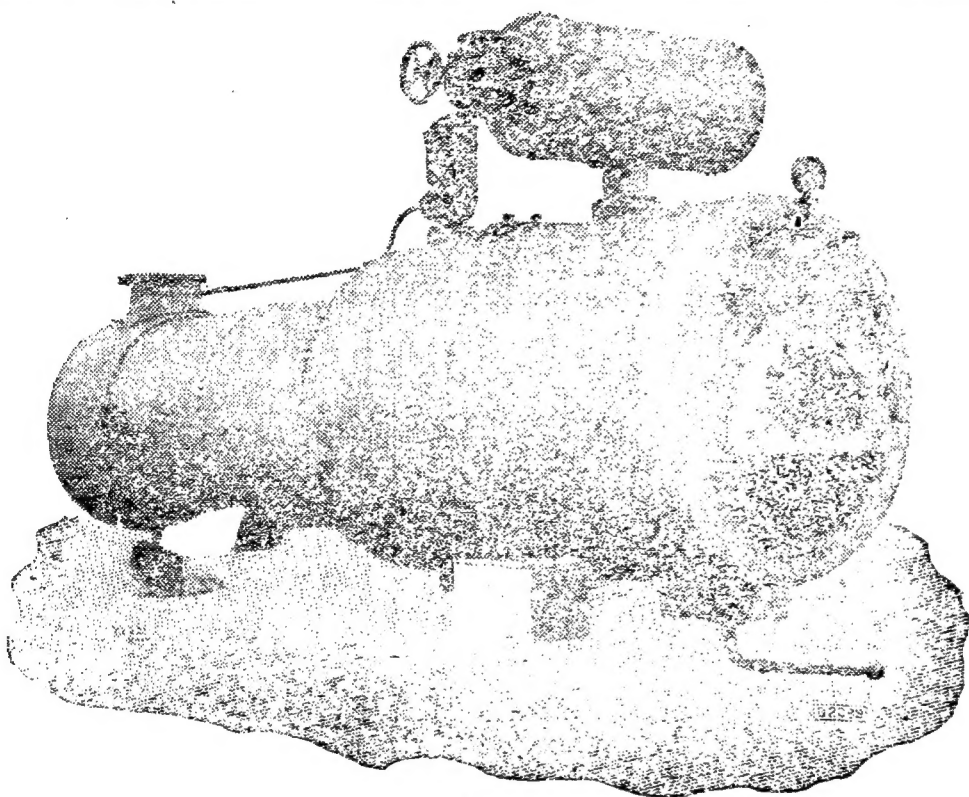
Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310232 వత్రిక దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 6. } జన్మవత్సరము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 23 తేది బుధవారము } No. 193
సంపుటము. ౮ } ఉత్పత్తి నామ సంవత్సర శ్రీక మా న బహుళ శతమి. } సంచిక. ౧౯౩

యిది మార్షల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది.

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.ఎం.చ్.
పి.గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు యిచ్చెదము.
మార్షల్ సన్ను అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
బ్రాంచ్:— బెజవాడ, తూజాపూరు. 9 సెకెండులైన బిచి, చుద్రాను.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడి
వంట మార్తమున నయమును.
మలక నెల 0-10-0 పాకాలు

మోహినిలైలము

శీత 1-3 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

వండ్లపొడి

శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం దివో,

బాంబాయి - మదరాసు.

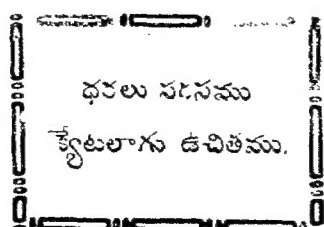
ఒంటిపొట్టలలో తూతుపాకి కుక్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే
శే. బి. బి. (8068)

శాశానిధములకు రివాల్యూరు, అరుతక విద్యలోటాలు యె
క్య.నవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

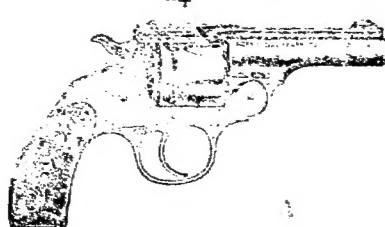

౧౨ సెంటరు.

శాశము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకు.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. శేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకు.

యం. వి. రామానుజం శేట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, బుదా

ఆరోగ్యములకు గాను

మీకు-

2.9

తక్షణమే

క్రాంతి రేపాటా ఖిన్నులు కూడ మా ఆశీర్వాదక ఇచ్చుచే మన
ఒక వత్రిక "కామశాస్త్రము" కంపెనీవారిచే.

స్వీకరము!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
జరింగిగిరి యావతాలయము, 36, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South India Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, Ph. D. Sc—

(Sole Proprietor and Senior Phisician of the Madras Ayurvedic Pharmacy)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysts and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial or 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

ఏకమూలికా శయోగమనునట్లు - సర్వరోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగెడి

"దేవామృత రసము"

(31)

ఇయ్యది సిగ్గులచే నపజేయవలసిన వనమాలికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేనవేలుగా విక్రయగుచున్నది. ఏదిగలవైన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాధింపనే ఆ నేకయోగ్యతాప్రతికలను బడసేయున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి పెంట పంపబడును. అర అవుణము బుడ్డి గి కి రు ౨. కాలు అవుణముబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే. వి. పి. చార్లె ప్రత్యేకము. కలయు వారలు

దేవామృతరసము కంసెసి,

(ప్రాప్త్రోటరు: ములుకుట్ల వరసేంద్రావధానులు గారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుదివాపల్లి కల్లా.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము

విషయములు

- 1 భూర్మపీక
- 2 ఆరోగ్యమనశ్చి
- 3 మనుష్యుని శరీరము

- 4 వాయువు
- 5 జలము
- 6 ఆహారము

- 7 ఆహారపరిమాణము (మితి)
- 8 సామచేతనము, 9 ఉదాత్తము
- 10 శ్రీ పురుషుల చేరిక

కొన్ని నుల భవమయిన చికిత్సలు

- 1 వాయువు చికిత్స
- 2 జలచికిత్స
- 3 మనుష్యుని యావయోగము
- 4 స్వరము

- 5 మలబంధము, కడుపునొప్పి, కీకభేది, మూలము
- 6 అంటురోగములు - పెద్ద అత్తవారు
- 7 లిక్విడ్ కొన్ని అంటురోగములు
- 8 శిశువులను రక్షించుట, 9 ప్రసవము

- 10 కొన్ని అపాయకంధములు నీటి
- 11 అగ్నివ్రణములు (మనిగిపోవుట)
- 12 హృదయము
- 13 తేలుకాటు, 14 ఉపసంహరము

వెల 8 అణాలు. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలయును.

గిరిబ్రదర్స్, ట్రిప్లికేను, మద్రాసు.

మిక్కిలి వున్నదేమనగా యిండియా శత్రువునందు పెదమనకు చుట్ట గలుగుట

కునుమాంద్యము వదలుటకును భాగ్యశక్తి పెంచుటకును తలపెట్టవలయును. తలపెట్టవలయును. తలపెట్టవలయును. తలపెట్టవలయును.

కామినియా ఆయిల్. (రిజిస్టర్డ్)

తలపెట్టవలయును నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలపెట్టవలయును కలవు. చుండును పోగొట్టును. శోభనములకు పట్టు కంటి పెత్తనము నిచ్చును. పెదమనకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని పెండ్ల గుటకును కండ్లకు కలగు మారినప్పుడు పోగొట్టి మారిన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిల్ తలపెట్టవలయును అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకకు పురుషులకును, పిల్లలకును మహాభాగ్యమును మొనరింపినది.

నేడు కీని నుతమొగింపించుచును.

వెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్లె 0.5-0 అణాలు.

మామిడిబుడ్డు 2.10-0 వి. పి. చార్లె ౧.0-12-0 అణాలు.

పోస్ట్ ఎక్సెంట్లు.

వి. పి. చార్లె మార్కుల కరీమాను బుడ్డు 0.2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియాను డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 125 W 100.

105 బామ్బాయిసేను, బొంబాయి.

జంధ్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ ప్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి హస్తలాపనము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మల్లకాశ్మయము, భూతవైద్యము, యాత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక లేఖ మొదల వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనమృగి మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీతములో సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయలేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎక్కున గాలిలో మనమృగిని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి. ఈ ప్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికే చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4.0-0 అ. (2118-688) వి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుకల్లా

"అపూర్వ వివిద్యతో ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి ప్రయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు బాధకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపునరుమలేదు, ముఖమైన తెలుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప నర్తకి కేటులను పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఎలూరు సబ్ జడ్జిగారు ఆరీ నారాయణరావు పంతులు వి. పి. వి. ఎస్. గార్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గొరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకములు కలయువారు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును. తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము. పోడరం, విశాఖపట్నం, కల్లా 2888

వనోపదివరస్వరిల్లా

రక్తసీసతన రక్తముయొక్క కఠిన్మృదతను పోగొట్టుటకును శరీరస్థి కఠిన్మృదతను పోగొట్టుటకును వనోపదివరస్వరిల్లా 1-10-0 ఇండియా సిల్వర్ కంపెనీ ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు ప్రతిరూపగా పంపబడును. (2978) వనము సి. డి సావంత్ సెం 144 ఫనవవాడి బొంబాయి.

భృంగామలక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము:- శిశువుకు మర్దనచేసినను, ముక్కులో ప్రతిదినమున శక్యముచేసినను, శోరోగములను పోగొట్టును. భృంగామలక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి రోగములను పోగొట్టును. భృంగామలక తైలము:- అపస్తంబరోగమును ఉత్తాద రోగమును, కఫరోగములను పోగొట్టును. భృంగామలక తైలము:- తల వెండ్రుకలను కుమ్మే దలువలె నల్లగాచేయును. 4 బెన్నల సీసా వెల రూ 1 1 పాను " " 3 క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. దాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, వి. ఎం. వి. సి. ఎం. మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్) 19, హార్న్ రోడ్, మూటు రోడ్ - మదరాసు. (బుధ)

మలయ చందనము.

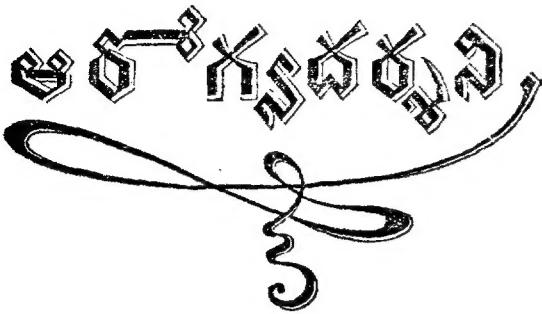
గనేరి యా అను సెకరోగములకు వాడవలయు. పథ్యమలేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, క్షేమపు, అను మూడు విధముల సెకరోగమును మూడు రూటలలో మాన్యును. శ్రీలంకకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌధము. దీని 1-కి వెల 2.4-0 1 చందిరీ (మలయచందనమున కనుపానము) బెన్ను 8-0-0 1922 కేలండరు 1922 రంగుల చిత్రపటము. ముద్రలు మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-8-0, దశన 2-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరువారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. ప్రతియింట నుండతగినది. కొలిచిప్రతులే యున్నవి. (1281) గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

సిద్ధమై యున్నది.

అవతరణకు అనుగుణముగా వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చాక్రచక్రములు జూచి మనసుపోతును. ఇయ్యది సంపూర్ణాంధ్రీకరణము. వలయుచో త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని

ప్రతియింట నుండదగిన గ్రంథము.

ప్రకృతిచికిత్సా సంఘమువారిచే నీపుస్తకము

కరస్తియగ్రంథముగ నియమించబడినది.

ఇందు నిరూపణచికిత్స బోధింపబడియున్నది. వైద్యులకు, అర్థవేదములకు, అగ్రత్యయలేదు. ప్రకృతిసూత్రముల నభ్యసించుట మూలముననే వ్యాధుల రాకుండ జేసికొన వచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టినచివనను బహుములభిముగ జికిత్స జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొక ధనము. గుణవంతి హిందీ భాషలయందు దీ గ్రంథము కలదు నేల కర్పవడియుండెను. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. వెదకవచ్చు. పరిశుద్ధముద్రణము.

ప్రతి 1-కి పల రూ. 1-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 12-0-0.

సేతు బ్రదర్సు, మచిలీకట్నము లేక,

పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

Rolled gold Bracelet Watch

రోల్డ్ గోల్డ్ బ్రాజెట్ వాచ్ (2662)

బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మోస్తరు చేతిగడియారము)

ఈ గడియారము మంచి దృఢమైన సామానులతోను,

బహు అందమైన చిత్ర పనులచేత తయారుచేయబడినది. చూచుటకు మోస్తరుగల గడియారమువలె కనబడును. సు

యగు గంటలు చూపు మంచి గడియారము. శ్రీ పురుషులు దీనిని చేతిలో ధరించుకొంటే చేతికి బంగారపు అభరణము వలె అందముగా వుండును. గడియారము మొదలు చేతిగోలును వరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్యాబ్లెట్ బంగారముతో చేయబడి నందువల్ల అసలు బంగారపు గడియారమువలె వుండును. బంగారు వన్నెకు 2 సంవత్సరముల పూచీ యిక్యగలము స్ప్రింగ్ చేతిగోలును అయినందుకల్ల పెద్దచేతులకును, చిన్న చేతులకును, ఈ గడియారమును ధరించుకొనుచు. అందమైన పట్టుబాక్సుగా ప్రతిగడియారము వుంచుముండును.

రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను

బ్రాస్ లెట్ గోలునుతో ధర రూ. 10.

లండన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు నెం. 328, మాంట్రోరోడ్, మద్రాస్.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నెట్టి మదనమంజరి మూత్రలను విక్రయించుటకు కిన్ వాసన్స్, ఏజెంట్లు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వచ్చి కలెక్షన్

ఆగస్టు 2 వ తేదీ మదరాసు కానసభయందు పశువుల మేతకోరకు అడవులలో కొన్నియభివృద్ధి లాభవలెనని, ఈ కేంద్రీకృత ముహూదింపబడెను. (ఎ) పశువుల మేతకోరకు విని యోగింప నుద్దేశించిన అడవులను విభాగ మొనర్చునపుడు ప్రతి విభాగమునందును పశువులకోరకు నీళ్ల కొక్కొక్క చిన్న చెరువుండ నట్లేర్పాటు చేయవలెను. ఏవిభాగమునందుగాని నీటివనతి లేనియెడల నట్టివనతులు నిర్మింపవలెను. (బి) మేతకోరకు నీటివనతి బడిన అడవులలో పొదలు, తుప్పలు మొదలైన వేరియంలేకుండ కుళిమెనన్వి మంచువృక్షముల నాటి పశువుల మేత యభివృద్ధి చేయుటకు ప్రవృత్తముగా క్రమముగా నేర్పాటు లానన్వ వలెను. (సి) మేత పుల్లరికలవచ్చు మొత్తములో కొంతభాగము మంచిమేతప్రదేశముల నభివృద్ధి జేయవలెను. మేతప్రదేశములలో నీళ్లమితముగనుండి మునిగిపోకుండ జేయవలెను.

ఈకోర్కూలను అడవుల ఫీల్డ్ కన్వల్వేటరుగారికి వారి సలహామిత్ర మంపబడెను. కానవై వా కేంద్రీకరణముగా తమ యభిప్రాయ మిచ్చిరి.

ఉపపాదకులు, ఇదివరలో ఫారెస్టు కాఖవా రీషయమై యేమియు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుట లేదని చెప్పియున్నారు. వారు తెలిపిన విషయములగురించి తరువాత వినిపించెదను. ప్రభుమన ఇతరవిషయములు తెలిపిన విషయముల వినిపించెదను.

ఎ. రంగనాథ మొదలియాయగారు కర్నూలు అడవులలో పశువులకు నీటివనతులు జేవనియు, నీటివనతియున్న ఇంకొక విభాగములోని పశువుల దోలుకొని వెళ్లినయెడల అటవీ కాఖాధికారులు ప్రత్యేకము విధించుచున్నారనియు చెలిపెను. ఆర్. కె. ముఖ్యులు చెట్టి యాయగారు నీటికి జిల్లాలో తోదాలను బడగాలను ఫారెస్టు అధికారులు చాల కష్టములు పెట్టుచున్నారని చెప్పిరి. కె. కరణ రెడ్డిగారు, ఫారెస్టు అధికారులు, పశువులు నీరుత్రాగుటకు వచ్చినపుడు అధికపన్ను విధించెదమని బెదిరించి లంచములు పుచ్చుకొనుదురని నుడిచిరి.

నీరుత్రాగుటకు పశువులు వచ్చినప్పుడు ఫారెస్టు అధికారులు నైతులను కాధపెట్టుచు ననువారై చాల కాలమునుండి వివిధ వ్యాపించినది. కాని వీనిని మాధిపనుట కొక్క నిత్యమైన జాపబడలేదు. కర్నూలులో నున్న వి. రంగనాథ మొదలియాయగారు చెప్పకప్పుడు వివిధరక తొలగింపబడినది.

తోదాలు, బడగాలు మొదలైన వారి కనలు పుల్లరియే లేదు. 20 సంవత్సరముల లోపల వారి కవరికైన నిబ్బండి కలిగించిన విషయ మొక్కటియైనను లేదు.

టి. ఎ. రామలింగం చెట్టిగారు ప్రస్తుతమున్న మేతప్రదేశములు చాలనియెడల చాలిన్ని ప్రదేశముల నేర్పాటు చేయవలెనని నూచించిరి. ఇది ఆసాధ్యము. పశువులమేతకు కావలసినంత భూమి యేదేమునందును దొరకదు.

మేతప్రదేశములను విభాగములుగా నేర్పరచుటవలన కష్టములు గలుగుచున్నదని నుడిచిరి. ఒక గ్రామమునందు ఎక్కువ ప్రదేశముండును. మరియొక గ్రామమునందు తక్కువ ప్రదేశముండును. తక్కువప్రదేశ మున్నవారు లెవకు కష్టముగ నున్నదని జెప్పట సహజము.

ఉపపాదకులు చెప్పినదానిలో నేనేకవింతును. ఇంత వరకును మేతప్రదేశముల అభివృద్ధి విషయములో నటవీ కాఖవా కేమియు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనలేదు.

వెల్లింగి గొడరుగారు, ఫారెస్టు కమిటీవారి ముగిసలను సరిగ నమలులో పెట్టుటకు అటవీ కాఖాధికారులు నిష్కపట బుద్ధితో ప్రయత్నము లానన్వ వలెనని కోరిరి. అచ్చటచ్చట అటవీపరిపాలనా పంచాయతీసంఘములుండవలెననియు నందు జిల్లాఅటవీ కాఖాధికారి రివియూడివిజన్ లో ఆఫీసరు, వ్యవసాయాధికారి లైతులును సభ్యులుగ నుండవలెననియు నూచించిరి. వెల్లింగి గొడరుగారు, విభాగము లన్నిటిలోను నీటివనతులుండన నట్లేర్పాటుచేయవలెననియు, అట్లు లేనివిభాగములలో నీటివనతులు కల్పింపవలెననియు నూచించిరి. ఈనూతన ప్రభుత్వ అడవుల కన్నిటికిని ఉపపాదకులు నీటివనతిని యొందెదను. ఇట్లేవనమున విభాగమునకు 2 వేల ఎకరములచొప్పున 4750 విభాగములలో నీటివనతుల నేర్పాటునర్పవలెను. ఇందుకు చాల వ్యయమగును. అట్లేననుమందువేసవులయందు నీరుండునట్లు జేయుట కష్టసాధ్యము. అందుచే నీటియిబ్బందులన్న జిల్లాలయందు ప్రత్యేకవిచారణసంఘము లేర్పరచి ఈవిషయములు విచారింపవలెను.

అటవీవిభాగముల పటములు తయారొన్నవి అందెన్నిటియందు నీటివనతులు గలవో ఎన్నిటియందు లేవో ఏమియేర్పాటు లానన్వవలసినది విచారింపవచ్చును.

నిజమగు విషయములనుగురించి నిర్ధారణకు వచ్చుటకుగా నీ కాఖవారిలో ఉపపాదకులును వారి స్నేహితులును కలసి పరిశీలన చేసి యనుకొనుచున్నాము.

ఈ లోపల కానసభాసభ్యులందరిని ప్రభుత్వ మాన్య నించి ఆయాస్థానము లందుగల ఇబ్బందులను వారి నివాసస్థానములను అందు కగు వ్యయమును గురించి కనుగొనవచ్చును. అప్పుడు ఆయాస్థానములం చెట్టి కష్టములుగలవో నీటివనతుల నేర్పాటుచేయుట యెంత కష్టమో సభ్యులు కనుగొనగలరు. గొడరుగారు మేతప్రదేశములలో పొదలును, తుప్పలును తొలగించి మంచువృక్షముల నాటింపవలసిన దని కోరిరి.

ఈవిషయము V వ తరగతి యడవులుగాక మిగిలినవానియందు మేతయేగాక మరికొన్ని పనులకుగూడ నుద్దేశింపబడినవి. పశువులమేతయేగాక గ్రామస్థులకు మరికొన్ని ముఖ్యవిషయములుగలవు. కొన్ని యడవులందుమీస పొదలున్నమాట నిజమేగాని మరికొన్నిటియందుండవలసినట్లే. ఇందులనుగూర్చి ఆయాస్థానములను జూచిన గాని ఏమి జెప్పటకును వీలులేదు.

పొదలుతుప్పలు దీనివేయుట కగు వ్యయమును గొడరుగారు గమనించి దని యెంచెదను.

ఉపపాదకులును వారి స్నేహితులును కలసి ఈ విషయమై విచారణ జరపిన యెడల వారు నూచించిన యభిప్రాయము లానన్వ వుటకు అటవీగారు పంచాయతీలకు పూనుకొనవలెనని వాటికెలియగలరు. ఈపనిని అటవీ కాఖవారు జయప్రదముగ నిర్వహింపవలరు. అటవీ కాఖాధికారులు నిర్ణీత సంఖ్యకంటె విభాగములలోని కుక్కనపశువుల రానియేరారు. తచ్చిక ఇంకను లేతగా నుండకనే పశువులను రానియేరారు.

మేతప్రదేశముల వృక్షములవలన మునిగిపోకుండ నుండుటకు ఏర్పాటులుజేయవలెననియు ప్రవేశము ఆదాయములలో కొంతభాగము మేత ప్రదేశముల నభివృద్ధి జేయుటకు వయోగింపవలెననియు నూచించిరి.

వృక్షములవలన మునిగిపోవుట యువనది ఆరుదుగ సంఖ్య వింతును గాని వాటికి సంఖ్యలు తెలిసినయెడల వానిని సరిజేయు నేర్పాటులు నూచించెదను. నూతనలో రుద్దిభాగము ఆర్థిక నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నుండుచే దానిని ప్రభుత్వమువారం గీకరించుటకు వీలులేదు. అవకాశమైనపుడు ఎక్కువ ధనము పంచాయతీ అడవులకును, నీటివనతులకును వెచ్చింపవలెను.

కొన్ని జిల్లాలలో మేతకోరకు నీటివనతి అడవులలో నీటివనతు లేవునుటకును, మేతప్రదేశముల యభివృద్ధి నూతనలు గావించుటకును సాధ్యమైనంతవర కిందులకుగాను అటవీ పంచాయతుల ద్వారా పనిజేయువిషయమును విచారింపుటకు ప్రభుత్వమువారిక విచారణజరపవలెనని గలహోనిచ్చుచున్నాను. ఇందుపై ప్రభుత్వమువాట్లు యత్నము వొనర్పిరి.

ప్రభుత్వమువారి యుత్తరము

ఈ తీర్మానము నమలులో పెట్టుట యుచితమో వివరెంతవర కట్లు జేయవచ్చునో నిర్ణయించుటకు ముందు అటవీ స్థాయి సంఘమువారి సూచనలను చర్చింపవలెను. ఇంతలో చీపుకన్వల్వేటరుగారి నివేదిక ప్రయోజనము.

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధకానసభయందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిపశువుకును లైసెన్సు లేకయే సాధారణ నయం కట్టుకొనవలెనని ఉంచుకొనవచ్చును అట్టి కత్తి చేతికట్టుకుండు ఇయ్యదొడి బహు అందముగాను చేతికి లేతగాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడిన స్వదేశ “కత్తి కట్టు” ఆను పేర నిక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఒకటి తెప్పించి మరొకటి మరొకటి వదిలి ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు.

కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరువామాచారును వ్రాసిన చొరకగలవు. కొలదిమాత్రమే గలవు గనక త్వరపడి వ్రాయుడు. పెద్దకత్తి కట్టు 1-కి రూ. 8-8-; చిన్నకత్తి కట్టు 1-కి 5-8-0 డెడము కట్టులు కొనువారికి ఒక కట్టు ఉచితముగా నీయబడును. వలయువారు ఆర్డరుతోడనే ఒకరూపాయి ఆడ్వాన్సు గా పంపవలెను.

పోస్టేజి వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.

మాతం శెట్టి కృష్ణారావు,

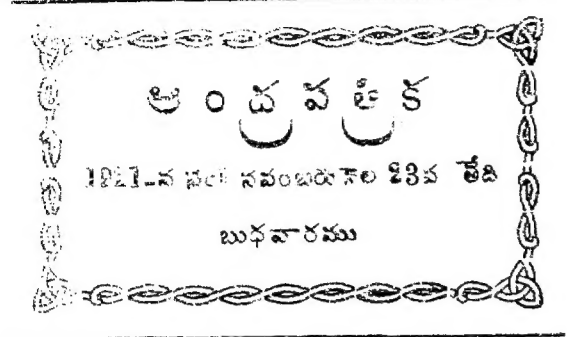
బెజవాడ.

(8079)

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యప్రదేశముల నందఱి ఉపవిలేఖలు గావలసియున్నాడు. ఇట్టి వాటినుండి వచ్చు లేఖలకు ప్రాముఖ్య మియ్యబడి ముందఱి ప్రకటించబడును ఉపవిలేఖలుగా నుండ దలచినవారు మాకు దెలిపినచో వారు నిర్వహించ వలసిన కనఁప దెలుపుదుము.

సంపాదకీలు, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

సందిగ్ధ నమయము.

గాంధీమహాత్ముడు దేశంబరు మాసాంతము నకు స్వరాజ్యస్థాపనము గావలయునని గతించిన నాలుగైదు మాసములందును ప్రతిపాదించుచు ప్రజాహృదయమునం దాశోభలములను గలుగ జేసెను. నాగపురము కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన యజహయోద్యమవిధానమును దేశ మనుష్ఠించు లకు బూశకొనినది. ప్రజ లసహయోద్యమ తత్త్వమును గ్రహించి వాటియొవచ్చుకులను శాంతి మార్గమునను స్వరాజ్యసంపాదనమునకు వినియో గించిన విధమునకు గతించిన వదిమాసములందును నడిచిన యదంతము వరమద్వైస్తాంతిముగ నున్నది. అన్ని మతిమలవారును దేశ మపూర్వమైన మహా సంచలనమునందు మునిగి తేలుచున్నదని యంగీక రించుచున్నారు. అమృతహాసంచలనమునకు మూల కారణము భారతజాతీయహృదయమునందు గలిగిన మహాప్రభోధ మని యంగీకరింప వలయును. ప్రజలు సర్వైర స్వరాజ్య స్థాపనావసరమును గ్రహించి వారి స్మృతిస్థియమును బహువిధము లను దెలిపిరి. కార్యనిర్వహణమునందును వర మో తానా ప్ర ద ర్శ న ము నం దు ను త్యాగ ము నం దు ను ప్రజాసంకల్పము తెలి సినది. ప్రజ లేడెనిమిది మాసములందు ముప్ప డేండ్ల యం దు సాధ్యము గాని మహా కార్యమును సాధింప గలిగిరి. హరతాళ ములందును స్వరాజ్య సిద్ధిని సమకూర్చుటయం దును స్వదేశవత్ప్రవాళనమునందును భారత హృదయసంకల్పము విశద మైనది. దిల్లీయందు గూడిన యఖిల భారతజాతీయ మహాసభాసంఘ మునందు స్వరాజ్యసిద్ధికి శాసనోల్లంఘనాత్మము ను ప్రయోగి పవలయునని నిర్ణయించబడినది. గాంధీమహాత్ముడు నియమపూర్వకముగను గుజరాతు నండిమానాంతియునందుపర్వశాసనోల్లంఘనమును జేయవలయునని సంకల్పించెను. శాసనోల్లంఘన వాతావరణము గలుగుట కహింస వరమావసర మని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించెను.

కాని బొంబయినగరమునందు యవరాజాగమన సందర్భమునందు గలిగిన కల్లోలము గాంధీమహా త్ముని విచారసాగరమునందు ముంచినది. మహాత్ము డు ప్రస్తుతము శాసనోల్లంఘనవిధానమును చేక్షిం చినటులు ప్రకటించెను. భారతపుత్రులు హింసపు లు మహాహృదీయులు క్రైస్తవులు పరస్పర వివాద మునకు బూనుకొని, వరమదయాశుడైన గాంధీ హృదయమునందు వి సాద మును గలుగ జేసిరి హింసలు దౌర్జన్యములు హత్యలు నవయుగధర్మ

మునకు బ్రతికూలములై నను సంచిత మైన వర్తమాన యుగ స్వభావమును విశదము చేయుచున్న వి. గాంధీమహాత్మున కు గలిగిన విషాదము ప్రతిపక్షుల కానందమును సహచరులకు విచారమును గలుగజేయుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు తనతత్వల నొప్పుకొనినందులకు ప్రజలను నూతనమార్గమున నడుపవలసిన యవ సరము గలిగినదని విశేషమృగాదు మొదలగు వార సహ యో ద్య మ పక్ష ము నా త్మే పించుచున్నాడు. ప్రజలు సందిగ్ధతను యనానందు స్వరాజ్యస్థాపనమున కేమార్గమునవ లంబించవలయునో వినగోరుచున్నారు. కాంగ్రెసు విధానమును పూర్ణముగ ననుష్ఠించవలయు నని ప్రజలు కోరుచున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రములందు శాసనోల్లంఘనమును జేయుటకుగల యవకాశము లను నాయకు లన్వేషించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ మునందును నిట్టి విచారణ జరుగుచున్నది. ఉత్సా హవంతులు శాసనోల్లంఘనమును జేయుట కా యత్నపడుచున్నారు. ఈనెల 27వ తేదిని సూరతు నగరమునందుగూడగల కార్యనిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించగలకార్యవిధానముననుసరించి స్వరాజ్య ప్రయత్నములు జరుగు నని యూహించవలయును. కార్యనిర్వాహక సంఘముచేయు నిర్ణయములకు ప్రతికూలముగ నేరాష్ట్రమువారును స్వయముగ శాసనోల్లంఘనమునకు బూనుకొన రని నమ్మవల సినది. అయినను ప్రజాహృదయమునందు మూర్తీ భవించిన స్వరాజ్యమతావమునకు లక్ష్యము త్వర లో నేర్పడక పోయినపుడు దేశమునందు మహా సంతోధము గలుగునని దేశపరిస్థితులు తెలుపు చున్నవి. అధికారగ్రస్తుల కీపరిస్థితులు గోచరము గాకపోయినను ప్రజాసాహచర్యము గలవారి కీపరి స్థితులు బాగుగ గవబడుచున్నవి.

అధికారబలము - ప్రజాబలము

అధికారు లింతవర కేమిచేసిన నది ఘనకార్య ముగ సాగుచుండెను. ఏమిచెప్పిన నది వేదవాక్య ముగ జెల్లుచుండెను. ఏమి తలచిన నది నిర్విఘ్న ముగ జరుగుచుండెను. పంజాబుమరంతములు చాందూరుధార్వాడ హవురా యదంతములును నీ పురాణమున చెప్పుచున్నవి. రైలుబండియం దూపిరి సలువకను బలవంతముగ చనిపోయిన రీతి మోసికాబైడిల యదంతమును నీ మహాపురాణ మునకు దివ్యమైన న్యాఖ్యానముగ నున్నది. మో సికాల బలవన్మరణము పూర్వపు బ్లాకు హోలు కథను దాటి విడిచినవారికి గుండె జల్లునునుచున్నది. ఈ యదంతము గాంధీమహాత్ముని విచారసాగర మున ముంచగలడు. ఆంధ్రాధికారవర్గము సామ దానభేదోపాయములను వారిప్రతిభను రక్షించు కొనుటకు బాటుపడుచున్నది. స్వదేశీయులును నధికారపిశాచగ్రస్తులై యాంధ్రాధికారమునకభయ హస్తము నొసంగుచున్నారు. మాయసంస్కరణములమోహము పోయినది. యవరాజసందర్శన మోహము వీడినది. వరదానములందు విశ్వాసము పోయినది. దండనమునందు భయముపోయి నది. యవరాజసన్మానమునందు ప్రజలు చూపిన విముఖత్వ మధికారులకన్నులను తేరవకున్నను కోమలమైన యవరాజహృదయమునం దైనను ప్రవేశమును గాంచకుండునా? ప్రజలను భయ పెట్టుచు నధికారసంరక్షణమును జేసికొనుట కన్ని రాష్ట్రములందును విశ్వప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. చెన్నరాష్ట్రమునందు దండనశాసనము విచ్ఛలవిడిగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ప్రజలను భయభ్రాంతులను జేయుటకు శీతకాలమునం దాంధ్రదేశమునందు నై నకపూర్వాశిక్షణస్థానము లేర్పాటు చేయబడు నని తెలియుచున్నది.

కల్లుపాటలు ఖదరుబట్టలు ప్రజాశక్తిని ప్రజాసంకల్పమును విశదము చేసినవి. ఇంతవర కాంధ్రదేశమునం దెన్ని నిర్బంధములు గలిగినను ప్రజలు శాంతస్వభావముతో మెలంగుచుండుట స్వరాజ్య విజయమునకు శుభలక్షణముగ నున్నది. ప్రజలకును నధికారులకును జరుగుచున్న బలాబలసంరంధమునందు ప్రజాధికారమునకు గలుగుచున్న విజయ మత్యచ్ఛతముగ నున్నదని అధికారాధి మారు లంగీకరించుచున్నారు. కాని ప్రజాబల ము కశుబలరూపమును దాల్చినపు డధికారబల ముతో సమానమై మహాసంతోధమునకు గారణముగ బరిణమించి గాంధీమహాత్ముని ధర్మసంరంధమునకు గళంకమును గలుగజేయుచు స్వరాజ్య స్థాపనమును దూరస్థము చేయుచుండును. ఆంధ్రు లీరహస్యమును గ్రహించి యధికారులు పన్నెడి మాయోపాయములకు లోబడకను కార్య నిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించెడిరీతిని స్వధర్మ నిర్వహణమును జేయుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాత!

ప్రస్తుతకర్తవ్యము

దేశమునం దంతటను 17 వ తేదిని జరిగిన హరతాళములు ప్రజల శక్తిని విశదము చేసినవి. అధికారుల చతురోపాయములు ప్రజాహృదయమును ముడుగువరుకు జాలవని యవరాజసయితము గ్రహించియుండు ను. కాలయాపనము కఠినదండనములు శాంతి స్థాపనమునకును సాహచర్యమునకును సాధనములు గావు. గాంధీమహాత్మునకు బొంబయి దౌర్జన్యములు తాత్కాలికముగ మహావిషాదమును గలుగజేసినను ప్రజల నిస్సహాయస్థితి అచిరకాల ముననే దేశక్షేమార్గము యోగాయాధుని జేయ గలదు. గాంధీమహాత్మునివై రాగ్యమున కధికారులు సంతసించుటగాని యనుచరులు భయపడుటగాని యవసరము. భారతప్రవృత్తి మహావేగముతో బరువీడుచున్నది. మహావేగముతో నడుచుచున్న ప్రజాశక్తి నాపుట కధికారవర్గమునకు కత్తి గలుగదు. కత్తికలిగినను ప్రయోజనము గాదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమతావమును గడించిన యవరాజీరహస్యమును గ్రహించియుండును. శ్రీహర్షిసార్వభౌముడు అయిర్లాండునం దవలంబించిన సామోపాయమునే యవరాజ భరతఖండమునం దవలం బింపవలసిన శుభసమయము సంప్రాప్తమైనది. అధికారవర్గమువారి ప్రతిభావ్యామోహమును వనలి అయిర్లాండునందు వలెనే భరతఖండమునందును నాయకాధికారసమావేశమును జేసి భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించిన ప్రజాహృదయమునందు స్థిర శాంతి స్థాపితమై యవరాజాగమనము సార్థకము గాగలదు. దైవయోగ మెటులున్నను ధర్మప్రదమును జయప్రదమును నైన యహింసాసాధనము ననే భారతీయులు స్వరాజ్యమును సాధించి భగవదనుగ్రహమునకును లోకప్రళంఘకును పాత్రులగుదురు గాత!

తిలకుజాతీయ నేతపరీశ్రమాలయము: కవుతవరము

కవుతవరము 1908 సంవత్సరమునుండియును జాతీయాభిమానమును జాతీయ పరిశ్రమలను జాతీయ విద్యను వృద్ధి చేయుటకు బని జేయుచున్న విషయ మాంధ్రదేశమునకు దెలిసియున్నది. ఇప్పుడు దేశమునం దఖండముగ వ్యాప్తము గాంచుచున్న స్వదేశోద్యమమునకు కవుతవరము ప్రజలు చూపుచున్న పోషణ ప్రోత్సాహము లా గ్రామమును జూచినవారలకు దెలిసియున్నవి. కవుతవరమునం దింటింటును రాట

మలు స్వరాజ్యగానము చేయుచున్నది. శ్రీమంతులైన నారాయణులు కొనులహస్తములతో నుండరవైన స్వరాజ్యరంతులను సిద్ధముచేయుచు స్వరాజ్యనిర్మాణమును జేయుచున్నాడు. కవులవరమునందు నుండరమైన వడుకునూలు బట్టలను నేయుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ము డాంధ్రదేశమున కేతెంచి నపుడు కానూరు చివదాసయ్యగారు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి రూ 1116 లను సమర్పించి ప్రజల భక్త్యర్పణములను కృత్యముచేసెను. ఇప్పుడు దేశమునందంతటను రాటములు వాడుకయందున్నవి. వడుకునూలు విశేషముగ దొరుకుచున్నది. ఇంతవరకును చేతిమగ్గుముల నుపయోగించెడివారు చేతినూలును వాడుటకు వెనుకాడుచున్నారు. వడుకు నూలున్నను దానిని బట్టలను నేయుటకు చాలి నన్ని మగ్గుములు మాత్రము లేవని యనుభవము గలవలన తెలియుచున్నది. ఈ లోపమును నివారించవలయునని గాంధీమహాత్ము డనవరమును నుపదేశించుచున్నాడు. ఈ లోపమును నివారించుటకు కవులవరమునందు గాంధీ నేతకరిశ్రమాలయము స్థాపించబడినది. అందిత్తుడు 30 మంది నేతవని నేర్పుకొనుచున్నాడు. నేతపనిని నేర్పుకొనువారి యందు విద్యాలయములను నడలిన విద్యార్థులు చాలమంది గలరు. ఇట్టి కరిశ్రమాలయముల మూలముననే నేతకరిశ్రమ తిరిగి తలయెత్తి పంపదలు వృద్ధిని బొందగలవు. కవులవరమునందు శ్రీయూత బాబ్బా కద్దనాథయ్యగారు, కానూరి దాసయ్యగారు, మొదలగు సోదరులు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నాంధ్రసోదరులు సఫలము చేయుట ధర్మము. తిలకు నేతకరిశ్రమాలయమునకు విద్యార్థులను బంపియును ద్రవ్యసహాయమును జేసియును నేతకరిశ్రమ వ్యాపకమున కాంధ్ర మహాజనులు సాయపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

గాంధీమహాత్ముని యారోగ్యస్థితి

బొంబయి యల్లరులందు మహాత్మునకు కర్ర దెబ్బ తగిలినటులు మొదటను వార్తలు వచ్చినవి. కాని అవార్తయందు సత్యము లేనటు లిటీవల తెలిసినది. మహాత్ముడు ప్రాయశ్చిత్తమునకుగాను త్రిరాత్రి పవనమును జేసెను. మూడుదినములు కొంచెము నీటినిమాత్రము త్రాగి యుపసించెను. మహాత్ముని యాదేశము ప్రజాహృదయమునందు బ్రవేశించినది. బొంబయియందు దల్లరులు నిలిచినవి. తిరిగి శాంతి యభావకారము స్థాపితమైనది. మంగళవారమునాడు మహాత్ముని గృహమునందన్ని మతములవారును వక్షములవారును గూడిరి. నూరుమంది నాగరిక ప్రముఖులుగూడిరి. అందు హిందువులు మహమ్మదీయులు పార్సీలు క్రైస్తవులు యూరపీయులు గలరు. అనంతరము వయోగమును దృఢతరము చేయుట వై పనిర్ణయముగ నుండనోపును. ప్రజలన్ని ప్రాంతములందును శాంతిమార్గమునను కలిసి పని జేసి స్వరాజ్యస్థాపనమును జేయుదురు గాని!

కలమా, ఖడ్గమా!

మోక్షి కలి గాంధీ

లాహోరు మాటవీధిలో కాను లాహెన్సుగారి కిలాచిగ్రహము గలదు. వారు గంభీరముగ జామరున్నట్లును, కుడి చేతిలో కల మున్నట్లును, యెడమచేతిలో ఖడ్గ మున్నట్లును ప్రదర్శింపబడిరి. ఆ చిగ్రహముక్రింద 'నీకు కలము కావలయునా ఖడ్గము కావలయునా' అని వ్రాయబడియుండెను. ఆ చిగ్రహమునందలి చిత్రకళానైపుణ్య మెంతయు ప్రశంసనీయుముగ నుండెను. కాని అది లాహోరుపౌరులకు తప్పక నుండెను. వారు తమవై ఖడ్గప్రయోగమునకుగాని, కానప్రయోగమునకుగాని యిచ్చగింపరు.

ఆకిలాచిగ్రహము మ్యూనిసిపలువారిది. అది, యప్పుటంత యెక్కినగ ఆర్మీగారములేని 1880 సంవత్సర ప్రాంతము లలో నెలకొల్పబడెను. అప్పుడు నెలకొల్పింపుట గూడ కొండలు పాతలు ఆగ్రహవేళు లైకని దెలియుచున్నది. కొద్ది కోట్లకుండ లాహోరు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆ కిలాచిగ్రహమును పురమందిరమునకు తొలగించుటకును, పిదప దాని నేమి చేయవలయునో ఆలోచించుటకును తీర్మానమును అధిక సంఖ్యాబలము లుపయోగించిరి. అన్ని తీర్మానములకన్నే యిది గూడ మామూలుగ కారము ప్రభుత్వము వారికి వంపబడెను. మాకు నాలుగు కోట్ల లక్షల యి న పి క ప ఆచిగ్రహమును తొలగించుటకును నూచించుటకై మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఒక యింజనీరును పంపిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారి కేమి యు తెలియజేయుకుండనే దెప్పుటకేమియగునగు యింజనీరును వారితోను మనుష్యులను వెళ్లగొట్టుటకు పోలిను వారిని కొందరిని పంపిరి. ఇట్లనవరముగ దెప్పుటకేమియ నగునగు కల్పించుకొనరని మ్యూనిసిపాలిటీవారు కోరగా కమిషనరుగారు యీక్రిందివిధముగ సుత్తరపు జేసిరి.

"లాహోరు మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు తి వ లేదని చేసిన సాధారణసభలో లాహెన్సు కిలాచి గహమును గూర్చి యీక్రింది తీర్మాన మామోదించ బడెను.

- (1) కిలాచిగ్రహమును తొలగింపవలయును.
- (2) ప్రస్తుతము కాని పురమందిరమునకు తొలగింపవలయును.
- (3) ఆచిగ్రహము నేమి చేయవలెనో యోచించుటకు ఒక సభకమిటీ నియోగింపవలయును.

నేను అందుబాటులో నున్న రికార్డులనుజూచగా ఆకిలా చిగ్రహమును పంజాబుప్రభుత్వమువారి సమ్మతిలేక యిప్పుడున్న స్థలమునుండి తొలగింపగూడదని నాకు దోచుచున్నది. మరియొక విషయ మేమనగా మ్యూనిసిపలు సంఘములో జరిగిన చర్చలబట్టిచూడ, చిగ్రహమును తొలగించినవిధప కాని వరక గౌరవముగ జూడనియు, అందువలన లాహోరు వాస్తవ్యులకు కష్టము గల్గుననియు నాకు దోచుచున్నది.

ఈ కారణములచేతనన్ను, యాదవముమై ప్రభుత్వమువారు తమ హక్కులను ఒట్టి తీర్మానింపవలసి యుండుటచేతనన్ను వైశి ర్వాచములో చిగ్రహమును వెంటనే తొలగింపవలెననియున్న మొదటిరెండు భాగములనున్న ఆచరణలో వెట్టుటను ప్రస్తుత మాటచేయవలయును."

ఇంజనీరు తనభర్తమును న్యాయముగ నిర్ణయించుచుండ వెళ్లగొట్టుచుని పోలినువారిని పంపుటలో దెప్పుటకేమియగునగు నేరము చేసికని విశవసుచున్నది. కమిషనరుగారియు త్తరపు కలముయొక్క అర్థమున కుదాహరణ మగు చున్నది. కమిషనరుగారు వ్రాతమాలముగ పంపిరయు త్తరపు, దెప్పుటకేమియగునగు కర్తవ్యో జేయగలంబని జేసినది. కమిషనరుగారు తమచేత ఖడ్గముండుటచే తమకులేని న్యాయాధికారమును జలయించిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమహక్కును తమయిష్టమునచ్చిట్లు చేసికొనవచ్చునో మాడనో, న్యాయసాక్షాధికారులు నిర్ణయింపవలయును. మ్యూనిసిపాలిటీవారు కేవల వూరికీ తులై యున్నారని యెనుటకు కమిషనరుగారి కేమి హక్కుగలదు? అయితే ఒకవిషయము గలదు. లాహోరులో మందిర్లములో నీకిలాచిగ్రహముండి తెలియజేయు భావమును తొలగించుట కమిషనరుగారు సహించక పోవచ్చును. కాన వారు మ్యూనిసిపాలిటీవారివై కానమును ప్రయోగించుటలో జేమియు వెనుకీయలేదు.

నూతనప్రభావమునలక మ్యూనిసిపాలిటీవారు గావించిన విషయము, గొప్పసామర్థ్యమును డగెను. లాహోరుపౌరులు ను, రే టు చే య ర్దు ను, బ హి ర ం గ స భ

లా గావించి తీర్మానము నామోదించిన మ్యూనిసిపలు సభ్యులకు అండ వేయవలయును. మ్యూనిసిపలుసభ్యులు యిదివర కట్లు చేయుచున్నచో యిప్పుడైనను, ప్రభుత్వమువారు సరియైన కారణముల జూచున్నచో మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమభర్తమును వెళ్లవై చిగ్రహమును తొలగించెద రని ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేయవలయును. లాహోరులో కాననాతికరణమును సౌమ్యముగ జేయు వారలకు కమిషనరు గారు అనుకొనకుండ, పంపి దారి జూపిరి. ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీని లక్ష్యము జేయక, చిగ్రహమును తొలగింప గూడదని పశుబలమును ప్రయోగము జేయుచులేని, కాననాతికరణము జేయువారు ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేసి చిగ్రహ మున్నచోటునకు దానిని తొలగింపవలెనను నుద్దేశముతో వెళ్లి, అక్కడైన గావచ్చునో లేదా ప్రభుత్వమువారి దయ వచ్చెనేని తుపాకి బెట్టుకు గురియైన గావచ్చును.

ఇంతటిపనిని బాగుగ తీర్చుకొనిన ప్రజలు మాత్రము చేయగలరు. లాహోరు ప్రజలందఱును ఒకటిగ నున్నపుడే పని జరుగగలరు. గుంపులు గుంపులుగ జనము చేరగూడదు. తిదవకు కొండలు వెళ్లివ జాలును. విరుగురు వెళ్లి వారిలో నొక్కరు మాటాడినజాలును. వారేమియు వాదప్రతివాదములు చేయగూడదు. అక్కెట్లుచేసిన లొంగియుండ వలసి నది. అక్కడకు వెళ్లి ట లో ముందు డిద్దేశము చిగ్రహమును తొలగించుట గాక అక్కడ అగుట యే యుండవలయును. పలయు సంతమండ్రి శ్రీపురుషులు త్యాగము జేసెనేని చిగ్రహమును తొలగించుట ఫలితము గావలయును. అట్టి కాననాతికరణము విజయము గాంచుటకు ప్రజలలో సంపూర్ణముగ సహింసాభావముండవలయును. కాననాతికరణము జేయుటకు ముందు, దానివిషయమై బాగుగ నాలోచించుకొనవలయునని లాహోరు పౌరులను నేను కోరుచున్నాను. లాహోరు ప్రజలకు ఆలోచన భాగము లేదని నాయనుభవము. అచట తీర్ణయేమియును లేదు. నాలంటియు కొంత వాతావరణమును నెలకొల్పి ప్రజలకు తీర్ణ మొసంగుటకు బాగుగ పనిజేయవలయును. వాతీయ విద్యాసంఘమువారు 9 వ లేదని యేర్పరచిన పట్టపదానసభకు చాలమంది టిక్కెట్లు లేకుండను, అనుజ్ఞ బొందకుండను/బ్రాడ్వాలులో ప్రవేశించిరి. ఇట్లు కాననాతికరణము జేయుట సౌమ్యమైనదియే కాకుండ నేరమని గూడ చెప్పవలయును. ఏ ల న న గా వా రు బ ల ప్రయోగమునకు మారు జరుగనిచోట బలవంతముగ లోపలికి వెళ్లిరి. అట్టివారు కాననాతికరణము జేయుటకు పనికిరారు. కాననాతికరణము జేయుటకు భృశకానములకు బద్ధులై యుండుటను నేర్చుకొనవలయును. విచ్చికిసంఘముల భర్తములకు బద్ధులైయుండుట, ప్రభుత్వ కానములకు విసయంబేయులై యుండుటకు ప్రభుత్వ సోపానము. ఆలోచన లేకుండ ధిక్కరించుట సంఘభావమునకే. కాన కాననాతికరణము జేయ వత్తూపాలము గల వారు ముందు, విచ్చికిసంఘముల గు కాం గ్రె సు లు కాన్సరెన్సులు మున్నగు వారి భర్తములకును, యిష్టమున్నను లేకున్నను, ప్రభుత్వకానములకు లకును, విధేయులై యుండుటను నేర్చుకొనవలయును. కివిల కాననాతికరణము జేయునపుడు, అరాజకమును, భర్తవినాశమును జరుగనేరదు. అందులకు ముందు భర్తగృహముగ నుండుటయు, ఆర్మిచిగ్రహము గల్గియుండుటయు నుండవలయును.

నూతన ఉర్దూవారపత్రిక:—"నాలంటి" అను నూతన ఉర్దూజాంషుక నవంబరు 26-వ లేదీ కనివారము ప్రకటింపబడును.

"క్వామిరీపోర్టు" అను ఉర్దూదినపత్రిక:— ఈపత్రికాసంపాదకు లగు మాలాజా అబ్దుల్ మజీదు షెర్కారు గారు చెరసాల తీర్చి ననుభవించుచున్నార గాన, మహమ్మదు అబ్దులు లరీఫ్ ఫసోకీగారు ఈపత్రికకు షెర్కారుగారి విముక్తి పరికు సంపాదకులుగానుండురు. ఈలోపల ఫసోకీ గారి 'అజద్ హింద్' పత్రిక ప్రకటింపబడును.

భారత సైన్యాధ్యక్షుడు రాబిల్ గన్ ప్రభువుగారు 27 వ లేదీని ఢిల్లీలో బయలుదేరి, కలకత్తా బర్మాను వెళ్లుదురు. తిరిగి జనవరి 3 వ లేదీకి ఢిల్లీకి ఆరుకు వచ్చును.

శ్రీలకు నియోజితాధికారమును ఇప్పించ వలయునని రీహారు, బరిస్సా రాష్ట్రముల కాననసభలో మంగళవారము నాడు దేవేక్షపాదు సిన్హాగారు రుపాదించిరి. చర్చ జరుగుచుండగ, సభ ముగిసెను.

భాష - విశ్వవిద్యాలయములు

ప్రస్తుత మింగ్లాకుంగు గల విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి ముచ్చటించును. ఇచ్చట మూడు రకములలో యూనివర్సిటీలు కలవు.

1. కళాశాల వసతిగృహములతో నిర్మితమునై నివసింపవలసి విశ్వవిద్యాలయములు.
2. ఒకదాని కొకటి సంబంధమును కల్గియుండ వచ్చును, విశ్వవిద్యాలయ ప్రభుత్వమునకు చెందిన యితర కళాశాలల నుండియు మన యూనివర్సిటీకిరాలి.
3. ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయ ప్రభుత్వముచే నిర్మింపబడిన కళాశాలల నుండియు. మన కాలేజి యూనివర్సిటీకిరాలి.

ప్రథమ రకము, విశ్వవిద్యాలయములలో, ప్రసిద్ధిపడనీ నది, ఆత్మసభ్యు, కేంద్రీయ మాత్రమే. ఇవి, కొన్ని కళాశాలలు నుండి, ఇంగ్లీషు భాషకు నూతనకర్త కల్పనకు నొసంగుచున్నవి. ఇవి, రెండు చిన్న గ్రామములలో నిర్మితములు. మట్టు ప్రీ పరిసరములు. గర్భమునం దంకిల నన నునాదాయము. ప్రతేక విశ్వవిద్యాలయముల నున్నవిగాన, అచ్చటి భూము లలిచాక గనుక, ప్రతి కళాశాలయు, అధము-20-యకరముల విస్తీర్ణము కల్గిన లోట కల్గియున్నది. విశ్వవిద్యాలయ "పార్కు" అను లోట మతోకటి, 100 యకరముల విస్తీర్ణగల్గి యుండును. కనములు, నగులు, వ్యావసాయకలోటలు భూముల మధ్య నుండుటవలన, విద్యార్థి భావప్రవాహ కేగమెట్లకర్మకముగ నెచ్చునదియై, వానిలో సుఖముగ గంభీరమై యుండు వృద్ధులు పున్న మెట్లు వికసించునదియు, చతువులచే తయార కాబడిన చురుకగు మెడనున కట్లు గర్భభావసంపదల పదన కల్గించునదియు, బురుగులచే నమ్మోహితులగు, ఇట్టి పరిసరములలో చదివిన మన పూర్వుల గురించి చదువు విూతు వాగిన ననగత్యము. 'ఇన్ మమోయం' చదివినవారికి చెప్ప నవసరము.

ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయపుత్ర ముండుటవలన లాభములనేములు గలవు. పట్టణముల గున్న విద్యార్థి, తన చుట్టునుండు, ప్రపంచముఖుల బొందుమందు, స్త్రీపురుషుల జాను చుండును. వారి కరీరసౌఖ్యములగూర్చి వినుచుండును. యుక్తవయస్కుడైన యిట్టి విద్యార్థికి, తా నొక పెద్దవాడై అటులే, ప్రపంచ, కారితక సౌఖ్యముల బొంద నిచ్చ యొదయించును. అంత, తనచదువు, అందుకొప్పుతనముకు రాగోరుటకు మాటు, తన పరిసరముల పెద్దానికి ఎక్కువ గౌరవము కలదో, అట్టి సాంసారిక సౌఖ్యుండు మరూవాలర బొంద ప్రారంభించు. ఇది, మానవ మనశ్శాస్త్ర నిధాంతము.

ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ గ్రామ మగుటతోడనే, చదువునకు ప్రాముఖ్య మచ్చట పరుగిగు చుండును. విద్యార్థి యన్న ప్రత్యేక గౌరవ నుండును. ఉత్తమవిద్యార్థికి నర్వగౌరవములు కల్గుట విశ్వవిద్యాలయ, అటు పాటుల విశోదార్థమే పరిసర గ్రామవాసులు అప్పు డప్పుడు వేంచేయుట కల్గుట జాను యుక్తవయస్కుడొ విద్యార్థి కేంతయో లాభము కలదు. అతని చదువునకే తనలక్ష్యము గానగును. చదువుకు గౌరవము కలదని దృష్టించరమా. చదువుకొనువా డన్న ప్రపంచ మెంత ముచ్చటగా జానునో కనుపడును. అంత నతనిమన స్సెప్పుడు సరస్వతిపై వ్యామోహత కైందియుండు.

కళాశాల పీఠుటతోడనే, కలిసికొనునది తనలోడి విద్యార్థుల, తల్లిండున దెల్లప్పుడు ఉత్తమవిద్యార్థులకులతో. అనుకొనునది హాస్యము మాటలాడు కొనునది, భాషించునది నాగరికత కైందియుచులతో.

అట్టియును ఏవిద్యార్థి నూతనభావపరకలన్నదై, విశ్వ మానవక్రమోద్ధారణి గోర సాన్ధ్య వ్యాగబుద్ధి వహించి కొద్దికణమువీడి చదువన్న గౌరవము కల్గి వారికతము వృద్ధి గావింపనుక

ఈ కారణమువలననే, అప్పుడప్పు కేంద్రీయ విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు జాతీయసౌభరిర్యాగమునం దిట్లు ప్రాముఖ్య మగు పని చేయుచున్నాడు, చేసి.

మనకు ఈభంకు పత్రములకంటె చిన్న గ్రామములు, మన కళాశాలల వంతుల క్రేయస్కరము.

ఇచ్చట, క్లాసులో నుపన్యాసములిచ్చి విద్యార్థుల, తక్కినవోటులలోనలే, మనదేశమునందులలే, పంపుటయో కాక, బాటుని ప్రత్యేకగడియందు, గృహోపాధ్యాయుడు తయారు కావింపుచుండును. ఇంటికడ చదువనివో నీతడు బాల్కనా, రెండు, మూడు పర్యాయములు వేయుట, పిచ్చుల సరి యగు పదవికి రానివో, ఒకటరముకు వెడలబంపుట కధికారము కల్గి యుండును.

మనదేశమున, బుట్ట తయారచేయదలంచుటయే తప్ప (అదియు సరియగు పద్ధతిగ లేదని క్రిందటిసారి తెలిపితి), తనాద్యార్థిలేక కాని, బాలునిడదడి నిర్మలినముగ నుండుట గాని ప్రయత్నించుట లేదు.

ఇచ్చట నట్లుకాదు. చదువుల కేంద్ర ప్రాముఖ్యము గలదో, అంతగా, అటుపాటులకు లెక్క చేయుదురు. ఈ యూనివర్సిటీ లలో చదువువారేలేన, అటులలో జేరనివో, పోకనవాలగు. విశ్వవిద్యాలయ ప్రత్యేకలాభమునకు దూరమో, నిర్భరమో. అట్టియును మన భారతీయులలో నిచ్చటివారిలో, కొలది నుండి కలరు.

కళాశాలవిద్యార్థి సంఘమునందు, విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థి సంఘమునందు, మాటలాడఁ బ్రయత్నించుట తప్పనిసరి యగు.

అడవారిలో తిరుగుటకుగాని, అటలాడుటకుగాని, పట్టట దాన్నింపుట, త్రాగుటలు జరుప విద్యార్థికి వలన పదియ రాత్రి 10 గంటల మించి, ఇంటిచెలపల నుండిన కారణ మారయబడును. ఇంటియజమానురాల్, వీని తనిఖీచేయు. ఇటుల, చెడ్డపదకడికలనుండి, అలవాటులనుండి, విద్యార్థుల రక్షించుటకుండురు.

ఇతరవోటులందు, మనదేశమునందు, బాటులకు, ఉపాధ్యాయులకు, ప్రత్యేకసాంగత్యము, సంబంధముండుట సాధ్యము ఇచ్చట, నట్లుకాక, గృహోపాధ్యాయుడు బాలుని తనకుమానిగ జాను. చదువై నపిచ్చుట, ఖులాసాగా, మెడపై చేతులు వేసికొని మాట్లాడుకొందు. అలగూర్చి భోజనము, సభలు, అన్నిటి ముచ్చటించురు. మనపురాతనపు విశ్వవిద్యాలయములలో నిట్టిగురుశిష్యసంబంధముం దెసవిందుము. గృహోపాధ్యాయులు అప్పుడప్పుడు మారుదురు. వీరే, తిరిగి తరగతిలో నుపన్యసించువారు.

ఇచ్చటి యుపాధ్యాయులగూర్చి యాలోచింతము: వి. ఏ. హాస్య, మొడిటితరగతియందు పాల్గొనగాని, గృహోపాధ్యాయులకైన దొరకదు. ఇందు, ఏ 10 వత్సరముల గడిపి పేరుపొందినగాని, డిగ్రీ అనుతరగతికి రాజాలదు. ఈస్థితిలో రివర్సుగమలై న గడపనిది ప్రాఫెసర్ కాబడును. ఇం దెన్ని యా వత్సరములు గడిపి, దేశవిఖ్యాతి నొందినగాని మాట్టరు ప్రధానోపాధ్యాయుడు కాబడును. కాన, ప్రాఫెసరులు, మహాగొప్పగుంటి. అర్హతకి మహాభాగ్యము. ఇచ్చటి, ప్రాఫెసరు మేధావంతులు, ప్రభాసంయులు.

కళాశాలగూర్చి విచారించు: ధనాధ్యుల యువారరచే, కళాబ్రతులనుండియు నిచ్చటికాలేజీలు, ప్రత్యేకముల ధనముల కల్గియున్నవి. ప్రతి కాలేజీ, దాని కార్యనిర్వాహక సంఘముచే బరిపాలింపబడుచుండు. ప్రతిదానికి, కొందరు, ప్రాఫెసరులు, ట్యూటరులు ఉపన్యాసకు లుండురు. వీరికి, జీతములు, ఆయాకళాశాలములధనపరిమితిపై నాధారపడి యుండును. కనుక వై. జిప్సిన యుపాధ్యాయ తరగతులలోగూడ ఉత్తమకళాశాలకు వచ్చువా రెక్కుడు కోట్లొప్పులై యుండునలయును. ఈ కార్యనిర్వాహక సంఘమువా లొక యుపాధ్యాయుని నెన్నుకొనువో, వానిని, విశ్వవిద్యాలయమువారం గీకొంటురు.

ప్రతికళాశాలకు, అన్ని విధముల విషయముల బోధన గల్గి తరగతుల యుపాధ్యాయులు అందురు. ఒకబాలు డెన్ని కళాశాలకుం జోయి, అన్ని యుపన్యాసముల విని నచ్చుట కధికారియై యున్నాడు. కాని, ముందు తన కాలేజీ, గృహోపాధ్యాయుని, తనకళాశాల విషయమై సంశ్చిప్తిపరచవలయును. ప్రతిట్లాసుకు పోయితరవలయు నను నిర్బంధములేదు. ఏమి చేసినను, ట్యూటరుకు సమాధాన మిచ్చుట చాలును.

ప్రతిపరీక్షయు, సంవత్సరమునకు మూడుమారులై న సభము జరుపబడును. అన్ని విషయముల కొక్కసారియే పరీక్షకు గూర్చిన నిర్బంధమిచ్చుట, మనదేశ నానందులలే, లేదు.

ఆకారణముచే, అచ్చటవలె, అన్ని యువల్లించి, తన స్వసంపాది తజ్ఞానరహితము గా, పరిజ్ఞాపకముల వ్రాయనగత్యము. ప్రత్యేక ప్రత్యేక విషయ సమాహములకే, పరీక్షకు పోవును గాన, వానిలో, తన స్వసంపాదితజ్ఞానమును జూర సాధ్యమగును. అట్లు మాపెట్టివనే, ఉపాధ్యాయులు సుత్రు ప్రిసొందెరు. ప్రత్యేకపాఠపాత్రములే విషయమునకుండవు. ఫలాని పాత్రముల జరుపుట మంచిదని సలహా నొసంగెదరు. బాలు డెవి చదివినను, చదువున్నను, తనవిషయమున, జీర్ణించుకొనిన అంత సంయుతమగు జ్ఞానము జూపెట్టిన జాలును. కాన, కల్లన వారికిచ్చుటకు తావు కాన్పించదు.

పరీక్షలు త్వరత్వరలో వచ్చుచుండుగాన, ఒకవేళ తప్పినను, కాలవస్త్ర మెక్కుడుండదు. బాటుగు నిరుత్సాహుడై, కొన్ని నెలలు వృధాగా దిగులుండు పడపి, వినుగుతో నచ్చువరుట మనదేశపు తప్పినవానివలె జరుప నిచ్చట సాధ్యపడదు. వెంటనే మూడుమాసములలో పరీక్ష కలదు. దానికి చదువ బ్రయత్నించవలెను. కాన మనవలె కాలవస్త్ర ముండదు. ఉత్సాహశూన్యత కలగదు. ఆకావిరక్తి కల్గుటకు సాధ్యము కాదు.

పరీక్ష లైనవెంటనే, వారములో కొన్నిటికి వత్తును, నెలలో ఫలితములు తెలియును. విద్యార్థి వానికై యెదురు

జానుచు కొట్టుకొనుచుండు వ్యావయమో చదువలేని యాతురతతో స్థిమితములేని మనముతో మనదేశములోనలే నెలు జరుప నగత్యములేక హాయిగా త్వరలో నిచ్చటిఫలితముల నెరుంగలడు.

తిరువార, ఇచ్చట పరీక్షకు పోవువారిలో 70% తప్పక పాల్గొనుదురు. అచ్చట, పరీక్షకు పోతగువారికై ప్రత్యేక పరీక్ష వెట్టి, అందు తీర్పులైనవారుమాత్రమే పరీక్షకు పోయినను, 25% పాల్గొనుట కష్టసాధ్యమగుచున్నది. దానికల్ల కారణములు జేరుగ లేవు. సంవత్సరమునకొక పరీక్ష యగుటచే, సరిగా తయారుగాని విద్యార్థి కూడ, సంవత్సర మేల వృధాచేయవలె గనుక, ఈపరీక్షకే పోయిన, గృహపాత్రు పాల్గొయ్యెదవేమో ఒకవేళ తప్పినను దండు గేయ యని, పరీక్షకు పోనుంకించు. ఇట్టి దరిదు రెందో యుండురు. తత్కారణముగ భయంకర మో ఫలితములుండ. ఈతప్పినవాడు తిరిగి, పరీక్ష కెదురుజాను చున్నప్పుడు రెండుమాసములు, దిగులుచే, వినుగుచే కొన్ని మాసములు పడవుదురు. చదువలసినంత చదువు, చదువరు. అంత వెనుకటివలెనే యుండును. ఇక తప్ప వేమి చేయుదురు.

ఇచ్చట త్వరత్వరలో పరీక్షలు వచ్చుచుండు కాన బాగుగా తయారుకానిది పూర్తిత్వర్యము లేనిది పరీక్షకొకడుపోడు. కాన వాడు తీర్పుడై తీరి. తప్పటన్న నచ్చట సహ్యముగా నుండు. అదియు బాగుగా మార్పులరానివో హాస్యాస్పదము. మనదేశమున పరీక్షైన చాలునని వేంకటేశ్వరనకు ప్రయత్ని విరిసితముగ మ్రొక్కుదురు. ఇచ్చట మొదటితరగతి రెండవతరగతిలో రావలయు నని కలవరింతురు. మొదటి రెండవ తరగతుల కని చదువువాడు మూడవతరగతిలోపూడ రాకెండుట తప్పను?

మనవిద్యార్థులలోగూడ నొక్క గొప్పతప్పదము కలదు. వారి కేముద్యోగమో గవ్యస్థానము. అందుకే పరీక్షయే ముక్తి. అంతియోకా తనపరీక్షవై కాక తనచదువునకు కల్గిన స్వకర్తీపై నాధారపడ నిచ్చ యుక్కునికిగూడ కొన్ని వోటుల నుచ్చట్లు లోచదు. అందువలన వారికత్సాహము తక్కువ. చదువుకు తక్కువ. ఆలోచించుట కూ న్యము. వల్లించుట తక్కువ. ఇక తప్ప వేమి చేయుదురు? ఎప్పుడీ యుద్యోగప్రమ పీడునో స్వకర్తీపై నాధారపడ నిచ్చ గింతుమో ఎప్పుడు మన విద్యార్థులు జాతీయాదర్శప్రేరేకులయ్యెదవో దాసత్వబుద్ధిని బరిత్యజించి స్వతంత్రకర్తీ సంపాదించుకో అప్పుడే స్వరాజ్యము లభ్యమో. అదియే నుదినము. అచ్చటనే మహాద్భుతి మహాదాదర్శఫలితము కాననగును.

ఇచ్చట ప్రతియూనివర్సిటీయు అన్ని విధములగు చదువీయ ప్రయత్నించుచున్నది. కాని కొన్ని విషయములందే దానికి పేరు కల్గుచున్నది. ఇతరవిషయములలో తయారగు వాని బాటుగు నిరర్థకులు కాకున్నను ప్రతిభాకాలులు కాకున్నారు. పరిసరముల ననుసరించి ప్రత్యేకకళకుల ననుసరించి మూలకన పరిమితులపై నాధారపడి కొన్ని విషయములు కొన్ని ప్రతేకములందే ఉత్తమముగ బోధింప ననునగును. అట్టి యెడ అనువుకాని ప్రతేకములలో గూడ, అన్ని విషయముల బోధింప బ్రయత్నించుట కాల, ధన, బాలరబుద్ధి, వ్యయము గదా? ల డను ఎడింబరోలో గొప్ప ఆస్పత్రులు కలవు. కాన అచ్చట పాశ్చాత్యవైద్యము బోధించుటకు సాధ్యమగు. అప్పుడప్పు కేంద్రీయలో ఏవసరుకులేనిది ఆశాస్త్రమునే బోధింప బ్రయత్నించుటవలన లాభమేమి? అచ్చటి పట్టభద్రులు తిరిగి లండనుఎడింబరోకు అనుభవము సంపాదించుటకు వెడలవలయును. అట్లొక్కొక్క ప్రభువు రెండు విశ్వవిద్యాలయములకున్న పేరు ఈవిశ్వవిద్యాలయములకు వచ్చునా? ఇట్టి పార బాటులు గవనించుట మనకు ముఖ్యము.

ననమటులు, కాలమును బాలరచయనును, బుద్ధిని, కేళపు ధనమును వ్యయపరచబాలము. మనకు పరిస్థితుల కనుగుణముగ నుండు విషయములనే విశ్వవిద్యాలయముల బోధింప బ్రయత్నింపవలయును. అందులకు సర్వ విశ్వవిద్యాలయసంఘ మొకటి సాపించుట కసరము. వారు, ఎప్పుడై, ఏయేవిషయ బోధనకు బూనుకొనవలయునో తీర్మానించుట ముఖ్యము.

తరువాత విశ్వవిద్యాలయమిద్దరక యెంత తగ్గిన సంత మంచిది. మనదేశమున ఒక్కవోటునే కాలేజీలు నిర్మించి వాని నొక విశ్వవిద్యాలయముగ జేసి అచ్చటికి మనవిద్వల బంప ధనికులమై మనమందర ముండలేదు. కాన కళాశాలలైక ప్రత్యేక మగు వోటుల ఈ ఆత్మసభ్యు, కేంద్రీయవాని ననుకరించుచు నుంచుట తియ్యము.

బాలర జీతములగూర్చి మహాద్భుతి సలహా నంగీకరింపుచు క్రొత్తనూచవలసినమును బాలరచే సంపాదించజేయుటకు జేయగల సంఘమును నిర్మించవలయును. లేనివో ధనవ్యయమున జేకము భరించలేదు. నైపుకు కొంతకాలమువరకు, పాశ్చాత్యవిద్యావేత్తల గొని రావలసియున్నది. వారికి జీతములెక్కుడీయవలెను. కాన ముండే, ధనస్పృహ కి విధాన మాలాచించుట తియ్యము — సశేషము.

అనహాయోగ్యము

బొంబాయి అల్లరులు తగ్గుట

మహాత్ముడు శుభవాసనియమమును చాలించుట

అల్లరులు 22-వ తేదీకి పూర్తిగా తగ్గిపోయినది. గాన యవరాజు చాల ననుకూలపరిస్థితులను సద్భావమును కలిగి యుండ బొంబాయిసందర్శనమును ముగించెను. అన్ని జాతుల సంఘముల నాయకులను కలసి పనిచేసి గాంధీని నెలకొల్పి గలిగిరి. 22-వ తేదీని గాంధీమహాత్ముని మందిరమునందు సభ జరిగినది. 100 మంది సహాయ అనహాయనాయకులును వివిధ జాతిసంఘముల ప్రముఖులును హిందూ మహమ్మదీయ పార్టీ తోడు క్రైస్తవనాయకులును వచ్చిరి. మోదీ, నటరాజును, డగ్లసు, పురుషోత్తమదాసు, తాకుర్దాసు చోటానీ, కడిల్కారు, మహాత్మా గాంధీ, కే. టి. పాలు (వై. ఎం. సి. పి. కార్యదర్శి) గార్లు తమతమ జాతిసంఘముల పక్షమున అత్యంతానుకూలమునః స్థితులను వెల్లడించి మైత్రీసద్భావవాదానమును గావించిరి. సభ ముగిసిన పిమ్మట వారందరూను కలసి ఉపాహారములను భుజించిరి. మహాత్ముడు గూడ నుపవాసవ్రతమును చాలించి భుజించెను. సభాజనీవేదికానికి తగిలిన దెబ్బను గూర్చి పలువు రామెకు వ్రాయగా ఆ దెబ్బ కేవలము ప్రమాదమునకే తగిలిన దనియు, అల్లరు లారంభమైనది మొదలు జనసమగ్ధ మధికముగ నున్న తావులందు గుంపులలో జోరబడి తాను తిరుగుచున్నను యెవ్వరును ఎట్టి దౌర్జన్యములను తనపట్ల మాపలేదనియు చెప్పి గారు ప్రకటించిరి.

లాహోరుశిలావిగ్రహము-గాంధీమహాత్ముడు

లాహోరులోని లాహోరు కల్యాణిణివాసుని బలవంతముగా నూడదీయవలెనని మహాత్ముడు బోధించెనని ఆసాసియేటెరు ప్రెసువారు ప్రకటించిరి. మహాత్ముడట్లు బోధించెనని పంజాబు దొరతనమువారు నమ్మక మహాత్ముడకు తిండి సంపాదక దౌర్జన్యమున శిలావిగ్రహమును తొలగింపవలెనని తా నొప్పుచును బోధింపలేదని మహాత్ముడు మరల తిండివార్త నుంచెనని పంజాబు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ధిల్లీ విదేశీబట్టలవర్తకుల శపథము

విదేశీబట్టలను జహిష్కరించు ప్రయత్నములవలన 6 నెలలవరకును విదేశీయులనుండిగాని వంక బొంబాయిరాష్ట్రముల నుండిగాని విదేశీబట్టలను తెప్పించుకుంటుట ధిల్లీవర్తకులు శపథముచేసిరి. అందువలన పెద్దవర్తకుల దుకాణములవద్ద వంటియుల బోధనము నిలుపబడినది. చిల్లర వర్తకులదుకాణములవద్ద మాత్ర మే జరుగుచున్నది.

జమయితులులేమా సభ

లాహోరులో యీ సభ 21 వ తేదీని వుదయము 8 గంటల మొదలు రాత్రి ఒంటిగంటవరకు ప్రాజ్యోకాలలో జరిగినది. 21 వ తేదీని సభ కదివరకు కంటే మిక్కిలి హెచ్చు మంది వచ్చిరి. హిందువులు గూడ కొందరు వచ్చిరి. కరాచీ తీర్మానములను స్థిరపరచుచు స్వజాతి మహమ్మదీయులను వధించుటకు వైనికులను ప్రభుత్వమువారు వినియోగింతురు. అది పాపకార్యముగానైనా నిక నివిలు సంబంధములగు ప్రభుత్వోక్త్యముల నన్నిటిని మానవలెనను తీర్మానమునుగూర్చి దేవబందు ఉలేమాలు మురాలి జాహానుషు, మల్లీరు అహమదుగార్లు మున్నగువారు ముచ్చటించిరి. అస్సఫ్తజే అబ్దులకలాం అజదుగారు రాజాలకపోవుటచే మాల్వీహబీబురు రహమాను (దేవబందు) గారధ్యక్షత వహించిరి. 21-9-21 వ తేదీని ధిల్లీలో జరిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో మోదీంపబడిన తీర్మానము లన్నిటి నీసభవారు స్థిరపరచిరి. ఏ తీర్మానము నిమిత్తము ఆలీపోదరులు మున్నగు ప్రముఖులు షేక్సంపదీకో ఆలీర్మానము నిర్ధారణగా స్పష్టముగా మహమ్మదీయమతనిబంధనలలోని అంతర్భాగములే. 1800 ఏండ్లనుండి అని అచరణమునందున్నవి. పలుసారులు ఈదేశమున ప్రకటించబడినవి. వానినిమహమ్మదీయులు ప్రకటించుకుంటు సాన్యముగాను అనుతీర్మానము కడపట నామోదించబడినది. ఈభగవదాజ్ఞను స్పష్టపరచుట యీవిధమనయమున మహమ్మదీయులందరికిముఖ్య కర్తవ్యముగాన మహమ్మదీయులందరునునునిలవవలెను. ప్రభుత్వమువారు ఫటానాలను బహిష్కరించుట అక్రమము. పోలీసు సైనిక దళములలో మహమ్మదీయుల లీప్రభుత్వముక్రింద పనిచేయుట పాపము గాన ఆపవలను మానివేయవలెనని ప్రతి మహమ్మదీయుడును బోధింపవలెను. మహమ్మదీయులు అల్లారు

మహమ్మదును సేవించవలెను. ఖురాను పవిత్రతనుకాపాడవలెను. తురుష్కులకు తోడ్పడవలెను. ప్రతిసభలోను ఫటానాలను తైర్జముగా వెల్లడించవలెను. అని వులేమాలు బోధించిరి. భగవంతుడు మహమ్మదీయ మతరక్షణభివృద్ధియును కలుపాపాని కొనగను గాన మహమ్మదీయులందరును కలుసుపాపాను తోడ్పడవలెను. భిలాభతువిషయమున ఆదేశమైన ప్రారబుద్ధిగల బ్రిటిషు దొరతనమునకు సహాయముచేయవలెనని అని హాలానా మహానీరు అహమదుగారు చెప్పిరి. గోవధ ఖురానులో విధించబడినది. దానిని మహమ్మదీయులెవ్వరును మానకక్కరలేదు. గోసంరక్షణమునిమిత్తము హిందూమహమ్మదీయమైత్రీని కలిగించిలని హిందూసభలో గాంధీగారు చెప్పిరి. అదియే నిజమైనచో గాంధీగారు నమ్మకద్రోహ మొనరించినని మహానీరు అహమదుగారు చెప్పిరి. అధికారిజేత అంగారానిధికి ధనమును పనులను చేయగా వెళ్ళుచేలచటనే వసూలయ్యెను.

గుంటూరుమండల కార్మికులసంఘము

అస్పృశ్యతానివారణము

ఈ నెల 10 వ తేదీని 28వ మహాసభలో నామోదించబడిన 9-10 తీర్మానముల నమలులో వెల్లడుటకు ప్రచారకులందరూను సంఘసభ్యులును ప్రయత్నింపవలెను. వారు పంచములపల్లెల కేగి బోధింపవలెను. కార్మికులు ఆదేశమును మన్నింపనివారి పాలములను దున్ను రైతులు పాలములను వదలి వేయవలెనని బోధింపవలెను. వ్యాయవాదవృత్తిని మానినవ్యాయవాదులు తిరిగి సడదులకు వ్రాసిచో ఆ దరఖాస్తులను రద్దుపరచవలెను. జాతీయపాతకాలల యుపాధ్యాయులు పరస్పర సంఘములను గూర్చి నూరకలను మండల కార్మికులసంఘ కార్యాలయమునకు పంపవలెను.

అనంతపురము-కలివశాసనములు

ఘంటసేవస్త్రీలు అత్యవసరముగా రావలెననికొరగాడివి జనలు మేజిస్ట్రేటు వెంటనే వచ్చెను. రామిరెడ్డిగారిని వదలిన అల్లరులు జరుగును. ఇంకను జాలమండిని పట్టుకొనవలెను అని ఘంటసేవస్త్రీలు చెప్పగా డివిజనుల మేజిస్ట్రేటు రహస్యముగా జంబులుగా రామిరెడ్డిగారికేసును విచారణచేసెను. పదిమంది పిల్లల భజనతో రామిరెడ్డి గారా భజనమామమని అజ్ఞాపించితిమి అతడు వినలేదని మేజిస్ట్రేటు నవీనస్పెక్టరు గ్రామముననలు సాక్ష్యమిచ్చిరి. రామిరెడ్డిగారిని 50 రూపాయలకు జామినిమ్మనగా ఆతడియ్యవలెను 6 నెలల ల క ట్టు వి ధిం చి రి ఆతడెల్లీ మి త్రు లు ప ని చే యు చు న్న వ్యా య వాడిని సభాపతిరావుగారు ఆతనిని మాడగోర వల్ల గాదనిరి. ఉద్యోగుల చర్య అక్రమ మని ప్రజలందరును ఖోషించుచున్నారు.

సాలూరుపేటలో నోటీసులు

తెలుగువారు వేంకట శుబ్బయ్య, మిడుతూరి వరదశర్మ గార్లకును మర 13 మందికిని 144 వ శక్తి నుక్రింద నోటీసుల నంపిరి. 28 వ అచటనే విచారణ జరుగును.

మేడం వెంకయ్యశ్రేష్ఠిగారిపైని కేసు

కర్నూలులో మేడం వెంకయ్యశ్రేష్ఠిగారు మద్యపాన నిరసనప్రచార మొనరించినందులకు వారైనై కేసు చేయబడినది. కేసు విచారణ కర్నూలుకు 22 మైళ్ళలో నున్న కలవూరి 24-వ తేదీని జరుగును. అందులకు 23-వ తేదీని కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి స్వరమున సభ జరిగినది. 24-వ తేదీని కర్నూలులో వారతాళమును జరిపి యావచ్చుండియును కలవూరి జరుగు విచారణకు వెళ్లుటకు తీర్మానింపబడినది.

హైద్రాబాద్-పశ్చిమ, దండమూడి, పెద్దపొలం, కస్తా నుపాలెం, పులిటిగడ్డ, అమృతలూరుగ్రామములలో 17 తేదీని హైద్రాబాదు జరుపబడినది.

పెదమెంతుగ్రామములో 11 తేదీని సభజరిగినది. కారాగృహముల కేగిన దేశభక్తుల నభినందించుచు, కరాచీ తీర్మాన మామోదించుచు తీర్మానములు గావించబడినవి.

కర్ణాటకమున మధ్యమిక పాతకాలకొఱకు జిల్లా బోర్డువారి కొక భోజనవసతిగృహమును యేర్పాటుచేసి యున్నారు. దీనినిమిత్తము జిల్లాబోర్డువారు హెచ్చుగా ద్రవ్యమును వెచ్చించియున్నారు. భోజనవసతిగృహపు ప్రారంభదినోత్సవ మినెల 16 తేదీ ఈ తాలూకా తనసీల్దారుగారగు మ-రా-శ్రీ సి. గోవిందకాజ మొదిలియార్ బి. ఏ. గారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది.

మాపలాల విప్లవము

21-11-21 తో నంతమగువారమునకు

చెన్నపురిదొరతనమువారి ప్రకటనము

సైనికవిజృంభణము హెచ్చుగా నుండెను. బెంజులూరు నది తుల్యదక్షిణముల నన్వేషణము బాగుగా జరిగినది. చాల చోట్ల మాపలాల పట్టుదలతో నెడించిరి. మాపలాలలో నీవారమున 289 మంది హతులైరి. 54 గురిని 31 క్షిరంగులను సైనికులు పట్టుకొనిరి. సేనలకుగూడ నవ్వము కలిగెను. ఒకగూర్కా ఉద్యోగి హతుడయ్యెను. ఒకబ్రిటిషుఉద్యోగికి అపాయకరమగు గాయము తగిలెను. అచట నింకను కొద్దిగా మాపలా లున్నను కొంతకాలమువరకును వా రెరికింపబాలరు. తూర్పుబాగమున సేనలు లేకుండుటచే నచటిమాపలాలు 14 వ తేదీని పండి కాకు గూర్కాగిరివరమునై గవిసిరి. పిమ్మట పోరుజరిగెను. 234 గురు మాపలాలు హతులైరి. ఒక బ్రిటిషు వృద్ధ్యుగియును మరి ముగ్గురుసైనికులును చనిపోయిరి. 34 గురు సైనికులకు గాయములయ్యిరి. ఈవారమున మాపలా లతితెగువనమాపిరి. చేంబలశిరిద్ద గొప్పమాపలాగుంపును పెద్దనాయకులందరును చేర్చిరి. వారు సే. తో. పోరెనచో చాల మేలుకలుగును. మాలాపురము కొండొట్టిపాంతములవారు లొంగి పోయెదమని వ్రాయుచున్నారు. ఒకసేన చెర్కాలూర్దగ 7 గురిని హతముచేసెను. 22వ తేదీనివరల పోరుజరుగునట్లున్నది. అందరును కిద్దుగా నున్నారు. 16 ఎటక్కురానుండి 40 మంది నడుగునికి వచ్చిరి. అచటమాపలాలు లేకుగాని 20 వ తేదీని వత్తుచి తెలియుచున్నదని వారుచెప్పిరి. కున్నమంగలమునక చాలమంది బాంగిపోవుచున్నారని వై నాడు సేనాని తెలికెను. కల్లికోటగోడను కొన్నిటిమకాణముల తెరచిరి. కొందరు స్త్రీలు వెల్లిరి.

విచారణ

ఎలెడెడారలందులో కల్లుదుకాణమును తగులబెట్టినందులకు 7 గురికి చెరి 6 ఏండ్లును, 4 గురికి చెరి 4 ఏండ్లును కలిస కిత్తు చేయబడినది.

మెసపాటోమియా

ఆంగ్లేయుల విధానము

కీమరుగారు నానారాష్ట్రసంఘమువారి యెదుట మెసపాటోమియాలో ఆంగ్లేయుల ప్రవలించిచు విధానమును దెలియజరచిరి. డెసెలరాజుతో సంధి నొకర్యుకొనినయెడల మాండేటరీ అధికారము దివ్యముగ గొనసాగును. ఆంగ్లేయుం దీవిషయములందవలెను: (i) విదేశీవ్యవహారములపై నాంగ్లేయుల కధికార ముండవలెను (ii) బ్రిటను వారి అంతర్జాతీయ నిబంధనలను అచటలోవెట్టుట (iii) అనసరుమలైన ఆర్థికవిషయములపై నధికారము. సంధివలన మెసపాటోమియానుం దాంగ్లేయుల సంబంధము నిర్ణయింపబడును. ఇందువలన నానారాష్ట్రసంఘ పక్షమున బ్రిటిషువారి మాండేటరీ అధికారమునకు లోప ముండదు.

పోర్చుగీసు గవర్నరు బొంబాయికి వెల్లి, 21 వ తేదీని తెలుపుయవరాజుగారితో వసచేసెను.

నంపూరామాయనము (ద్రామా)

ఇది జాటకనమాజములవారి ప్రదర్శనమున కనుకూలముగ నుండునటులు ఒక్కగూర్కొనిరి. డిరిపోవుట్లు అదృశ్యమైన కీర్తనలతో రజవంతమైన పద్యములతో జహుచక్కగా జి. కోటీశ్వరావుగారిచే వ్రాసుబడినది. చదివితీరవలెను. వెల రు. 1-4-0.

ఈ నెలఖరలోగా ఆర్థ రియ్యవారికి మాత్రము రు. 1-0-0. పోస్తేజ రు. 0-8-0.

శ్రీ కన్యకామ్మవారి పాటలు

వెల రు. 0-5-0. పోస్తేజ రు. 0-5-0.

ఇందు వైశ్యుల గింజి గోత్రములు కవయితులను గలవు.

హాస్య గ్రంథములు

ప్రతి 1-5 అదాఖిరు.

(1) అంతాగమ్మత్తు, (2) లైలులిత్రం, (3) బోగం, (4) ఆడంగుల మచ్చట్లు, (5) అడహాను, (6) మగ, (7) కలివార్త, (8) కళ్యాణమధురం, (9) ధనము, (10) పదుచుపెండ్లాను, ముసలిమగడు, (11) తన్ను, (12) కథల కామరాజు.

పోలిశెట్టి రామయ్య,

శ్రీ సీతారామాంజనేయకంపెరి, బళారు, బెజవాడ.

దివితాలాకా తహశీల్దార్ల వారు కొదాలికి ప్రయాణమై గరి తేది అవనిగడ్డనుండి బయలుదేరి మధ్యగ్రామములలో నెచ్చటైన ఆచార్యున్నాము బస చేయదలంచిరి. కాని ఆనాడు యావరాజుగమన నిషేధవీట్ల బద్ధతయొక్క గ్రామములలో ఒక్కరైనను వీరిని ఆదరించువారు లేకపోయిరి. పాపము భోజనాది విషయములలో వీరుపడిన అనస్థ భగవంతుని కరుక. అది అటుండ నిడు. ఆరాత్రి కొదాలి చేరిరి. కొదాలి మణేదాతుగారిచే బలవంతుగా పాడిన కల్లుమకాణదారునిన్ని యిరక కలాలీలనున్ను పిలిపించిరి. యిజారా పాడిన కలాలీ తనకు గ్రామములో నెవ్వరును తాల్లిచ్చువారు లేరనియు, ఒకచేత తాల్లిచ్చువారు ఉన్నను త్రాగువారు లేరనియు తన దుకాణమును రద్దుచేయవలసినదని యీవరకే కృష్ణాకలైరుకు పిటీసుకా యిచ్చుకొన్నను, అక్కడకు నీక్రికి డిమెండు వచ్చినది. అక్రికట్టి కలైరుగారికి నేటిలో నోటీసు యాయగా ఆనోటీసుకు యేవిధమయిన ఆర్డరును లేక నవంబరు నెల కి నీక్రికూడా డిమెండు వచ్చింది. యీక్రిస్తీని కూడా విధితక కట్టించెను. యిక తహశీల్దార్లవారు కలాలీలను గీయవలసినదనియు గ్రామస్థులతో చెప్పి తాల్లిప్పించునాయ నీకు యేధయనస్థములు లేకుండా నేనే బాధ్యుడ" ననే మొదలగు సంగతులను శక్తివంచనలేక రాత్రిఅంతయు చెప్పిరి. గాని ఒక్కరైనను ఆమోదించువారు లేకపోయిరి. ఇంతటితో తృప్తి పొందక మరు ఉదయమున ముల ఖబురు పంపిరి. తిరిగి అనేక బోధలు చేసియుండినను నిష్ఫలమయ్యెను. భయమున చెప్పిరి అదియు యంతయు ఆయెను. తర్వాత గ్రామములో యున్న పెద్దదనుమస్థుల ప్రయాసమువీడ పిలిపించి. రహస్యముగా నొకయింటిలో గూర్చుండబెట్టి బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కత్తులను గురించి యొకగంట సేపున్న సహాయనిరాకరణము బ్రాహ్మణులవల్ల వచ్చినదే కాని వేరేమిలేదనియు యెంతయోసేపు, బోధించి చివరకు తనమాట దక్కించవలసినదని కూడా చెప్పిరి. ఏమి చెప్పిన నేమిలాభము! దేశముజ్జందంతలను సహాయనిరాకరణ మేకగ్రీవముగా ప్రబలియున్న యీతరుణమందు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కత్తులు గ్రామములో ఒక్కరి చెవులకైనను సోకియుండలేదు. తాల్లివ్వనుని రైతులును, గీయము అని కలాలీలును యేకగ్రీవముగా చెప్పిరి. పిమ్మట కలాలీ వ్రాయించి నట్లుగా యొక నేటుమెంటును వ్రాయించి. దానిపైని, వ్రేలిగుర్తు వేయవలసినదని పాటదారునితో స్వయముగా చెప్పియు గ్రామ ఉద్యోగస్థులచే చెప్పించియు జవానులచే బలవంత పెట్టించియు, భయపెట్టియు నెన్ని విధముల జూచినను అతడు మాత్రము గుర్తువేయుటకు నిరాకరించెను. పోనీ గ్రామస్థులను సాక్ష్యము చేయమనిరి. ఎవరు చేయదురు! చివరకు నిరాస వారే. పెట్టుకొని వ్రేలుగుర్తులేని అస్తేటుమెంటువైన కొదాలిమణేజారు, సాల్లు ఇకా పెక్కర్ల చే సంతకములు చేయించుకొనిరి. యీస్తేటుమెంటు ఫలితము చూచెదముగాక! అబ్బాగ్రి తగిని

జూబులు

అనులాపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగులసభ

ఈనెల 30 తేదీ బుధవారం అనులాపురం తాలూకా ముమ్మడివరం డి|| గాడిలంక గ్రామములో మ, రా, శ్రీ కేసా ప్రగడ వెంకట రమణరాజేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతన జరుపబడును. గావున తాలూకా గ్రామోద్యోగులు ఆభిమానములతో దయచేయ ప్రార్థించుచున్నాను, బస భోజనసదుపాయములు చేయబడును.

కె. సూర్యనారాయణ మూర్తి

20-11-21 } సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు గాడిలంక

చెన్నపురి శ్రీవైభావన దివ్యసిద్ధాంత వివర్ధన మహాజన సభ

పై సభ సకంబర నెల 11, 12, 13 తేదీలయందు చెంగల్పట్టణం ప్రాంతముల గ్రామములందు బ్రహ్మ శ్రీ మహామహోపాధ్యాయ పండిత ఎ. లక్ష్మణసూరిగారి అధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగా జరుపబడినది

ఇందు శ్రీవైభావనకులకు బాహ్యతప్త చక్రాంకనము గలదా? లేదా? అను విషయమును గురించి ఉభయవాదములు గల పండితులును అనేకులు చేరియుండిరి. ద్వివిధవాదులును వారి వారికి ఆధారములగు అనేక తాళపత్రగ్రంథములను ముద్రితగ్రంథములను సభకు దెచ్చియుండిరి. మరియు యిరుకతులవారి వాదోపవాదములకును పక్షపాతము లేక అధ్యక్షులవారు బహు సేవరితనముతో అవకాశ మొసంగుచుండిరి. ఇట్లు మూడుదినములు పూర్ణముగా చక్క జరుపబడినది.

అనంతరము అధ్యక్షులవారు రెండు రోజులవారను యిచ్చినట్లువంటి ప్రమాణములను విమర్శింపును కడకు శ్రీవైభావనకులకు బాహ్యతప్తచక్రాంకనము కాస్త్రప్రకారము నింద్యమనియు దానిని వారు ఎంకమాత్రము ఆచరింప జనలేదనియు తీర్మానము గావింపబడి సభ వారందరిచే సేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

అ. అనంతభట్టాచార్యులు

20-11-0 ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి.

హిందీ ప్రచారాశ్రమము

(రాజమహేంద్రవరము)

ప్రయాగ హిందీసాహిత్య సమీక్షన వద్రానుప్రచార కార్యాలయము నాథితరఫునండి యావృత్తులలో ఆంధ్రదేశము తరు యీనెల మొదటితేదీనుండి ఒకహిందీ ప్రచారాశ్రమము కొంతసంది యోగ్యమైన ఆంధ్రయువకులను హిందీ ఉపాధ్యాయులుగా తరఫీరుచేయుటకు నేర్పరుపబడియున్నది. గుంటూరు నెల్లూరు కృష్ణా గోదావరి మొదలగు ప్రదేశములనుండి 18 మంది విద్యార్థులు వచ్చియున్నారు. రాజ్యహేంద్రవర పురనివాసులగు మ||రా||శ్రీ సత్యవోలు గుణేశ్వరరావు బ్రదర్స్ వారు ఉచితముగా హిందీ ప్రచారాశ్రమమునకు ఆలోకాత్తోటలో వారి బంగారం యిచ్చియున్నారు. ఆశలము ఆశ్రమవాసులకు మంచి నివాసమైయున్నది. వారు దయతో హిందీప్రచారమునకు ఉచితముగా యిచ్చిందులకు అనేకకృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచున్నాము. ఈప్రచారమునకుగాను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు కూడ వెయ్యిరూప్యముల నిచ్చి యామహోద్యమమునకు మిగుల చేయూత నొసంగియున్నారు.

విద్యార్థులకొరకు భోజనాది సకతులు తోటలోనే ఏర్పరచియున్నాము. 18 మంది ఆశ్రమవాసి హిందీ ప్రచారకులకు నెలకు పదునాలుగురూపాయ లిచ్చుచున్నాము. విద్యార్థులు చాల శ్రద్ధతోను ఉత్సాహముతోను పనిచేయుచున్నారు.

చెదమని ప్రభుత్వమువారే చెప్పుచుండ పాప మితహాస్యముదార్ల వారింత కష్టపడుట యెందుకొ? వీరు చల్లపల్లి పోవునగ్గమున నున్న గుండేరు అనుకాలువలో నిష్కలపటులైన యిరువురి గ్రామ ఉద్యోగులచే మోయించుకొని దాటిగెట. చూచితరా వీరి యధికారప్రతిభ! పాప మా గ్రామఉద్యోగుల అవస్థ! దీని దయాపరుడగు దేవుని కెరుక. వీరు యీతాలూకా యంతయు యీ ప్రచారము చేయుటకే పోదుట! అధికారులు మనల నెన్ని కష్టపక్షపథముల పొల్పేసినను దృఢ నిశ్చయములై మహాత్ముని యాదేశానుసారముగ ఈనగ్గరాంతము లోపల స్వరాజ్యము బొందుటకు సంసిద్ధులై యుండవలె నని ప్రార్థించుచున్నాను. (ఒక విలేఖరినుండి).

హిందీ, కొంత సంస్కృతము, రాటముపై నూలువడుతుట మొదలగునవి నేర్పబడును. ఇంక నెక్కువమంది ఆంధ్రయువకులు వారి స్వంతభువ్వులో హిందీ నభ్యసించుటకై యిచ్చటికివచ్చి ఆశ్రమములో చేరవచ్చును. ఆరు ఏను మాసములలోపుగ అందరిని హిందీ ప్రచారకులుగా తయారుచేయుగలము. ప్రతి జిల్లా తాలూకా కార్యగ్రామ సంఘమువారు దేశహితైషులగు ధనవంతులును యోగ్యమైన బీదవిద్యార్థులకు తగిన సహాయముచేసి వారిని మావద్దకు పంపినచో మేము వారిని హిందీ ఉపాధ్యాయులుగా తరఫీరు చేయుటకు శ్రమ తీసికొనెదము ఈ ఆశ్రమములో 18 మంది విద్యార్థులకే స్థానండు ఇయ్యబడును. ఎవరైనను హిందీప్రచారముయందు మావద్దనుండి సలహా తీసికొన దలచియున్నచో శుభ్రముగ ఆంధ్రలిపితో రివైకార్డు (వాయ గోరుచున్నాము.

పీ. హృషీకేశ్వర

వ్యవస్థాపక, హిందీప్రచార ఆశ్రమము

ఉద్యోగబహిష్కారములు

మహారాజశ్రీ ముమ్మడివరం దీవిజను దీప్తాట్ల తన సీల్దారు వారి సముఖమునకు.

ఆన్లంబి గ్రామకరణం వ్రాసికొని ఉద్యోగరాజీనామా.

ప్రస్తుతము దేశములో బయలుదేరిన అనేక రౌద్ర్యులు ములో, చాలమంది పనిచేయుచున్న సంగతి అందరికును విశేషమే. ఈపనిచేయువారలు గ్రామోద్యోగులకును యితర దేశీయోద్యోగులకును, బంధువులుగా నుండకపోరు. అట్టివారు బంధుత్వ యెప్పుడై నా, గ్రామోద్యోగుల యిండ్లను రాక మాడరు. అట్టివారు విచ్చినయెడల, వారికి మాట్లాడినచు, బస యిచ్చినను, భోజనము పెట్టినను, యాయుద్యోగములు అవలీలగా తీసివేయుచున్నారు. అట్లు చేయువారి విషయములో కూడా యే ముద్యోగీయుడైనా అబద్ధపు రిపోర్టు వ్రాసినచు, లేక విచారణతో నిమిత్తం లేకుండా, తీసివేయుచున్నారు. ఈ స్థితినిబట్టి చూడగా ఉద్యోగములు క్షణభంగురములయివున్నవి. యిదిగాక ప్రజలందరు, అనులాపురం తాలూకా కార్యగ్రామ మొట్టిగూ కౌత్తిలంకలో సమావేశము చేసి, యీనెల 10 వ తేదీని గవర్న మెంటు ఉద్యోగములు తక్షణమే వదలివేయవలసినదిగా, ప్రంబంధరు యొక తరుణో, తీర్మానము చేసియున్నారు. ఎదురు తీర్మానము నన సరిచిన్ని, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వముయొక్క స్థితినిబట్టి యీవుద్యోగమును నేను చేయుటకు ఎంతమాత్రము యిష్టములే కనక యీ తేదీనుండి యీవుద్యోగమును వదలుకొని, రాజీనామా నిమిచ్చుచున్నాను. ఈ తేదీనుండి యీవుద్యోగమును నేను చేయనని తెలియపరిచి గాను.

ఆన్లంబి కేశ క్రాగగ మెంకటరమణ రాజేశ్వర రావు 18-11-22

మహారాజశ్రీ అనులాపురం తాలూకా తనసీల్దారు వారి సముఖమునకు.

గాడిలంక వెట్టియానే వ్రుబరు లంక సోమడు వ్రాయించిదాఖలు చేసికొన్న ఉద్యోగరాజీనామా.

దేశక్షేమముకై చాలమంది యుద్యోగస్థులు తమతమ యుద్యోగములను వదలివేసి గౌరవమును సంపాదించుకొనిరి. నేనుకూడా గౌరవమును సంపాదించుకొనుటకు తుత్సాహుడనై, యీ ఉద్యోగములో ఉన్నంత కాలము గౌరవము రాదని తలచి యీ ఉద్యోగమును యింతినుండి చేయుట కిష్టములేక యీ రాజీనామా దాఖలు చేసికొన్నాను. ఇది తమ చిత్తము వచ్చినవారికి యిచ్చిన కొరినాను.

(ద) లంక సోమనిసాని

ఆంధ్ర అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసంఘము

ఈ సంఘ ర్హితమహాసభ దెవవాడలో సమావేశమైనప్పుడు, నిమయోధారకసభలో జిల్లా, తాలూకా, గ్రామ సంఘములు స్థాపించుట అను తీర్మానమునందు విమర్శలు జరిగినప్పుడు మహాసంఘమున కీసంఘము అన్నియు అనుబంధములుగ సంజీవితనని శేషు లేప్పడిని. నా విశ్రులు కొందరు నా అభిప్రాయమును ప్రసంగంక వ్యతిరేకముగ వలించిట్లు దెలిసి వారి సంజీవితాభ్యుత్థికి కీ సంఘవిషయముం దెల్పుతుంటిని గాక యింతటి నిశ్శక్తియను పరికించి సాంఘిక తెల్లరు నుత్సాహపూరితులై ప్రతిపండలమునందును జిల్లా, తాలూకా గ్రామసంఘముల నేర్పరికి, మహాసంఘము నభివృద్ధి పొందించి ఉన్నతిముగ నే ప్రార్థితులు.

ఆ గ్రామం సంవత్సరమున మ-రా-శ్రీ, పాన్వచండ లక్ష్మణస్వామి నామకరణ కామాది మారత్య నాయకరుగార్లు వర్గరాలు గోదావరిజిల్లా కోరంగిలో ఇప్పటికి వహ్నికుల క్షత్రియ మహాసంఘమునకు ఉపసంఘమును స్థాపించి సంఘ పూర్వగౌరవములు నిలుపుట కొర కెంతయో పాటుబడి జయమును పొంది మిన్నకుండిరి. గ్రామం సంవత్సరమున కొందరు సాంఘికులములకి యీ సాంఘికులలో ననేకులకు విద్యగర పించిన గాని సంఘ అభివృద్ధి మొదలనేడని ఆచ్చటచ్చట కొన్ని కథలు జరిపి ఉత్సాహము జూపుచున్నరెరి, మ-రా-శ్రీ రావుసాహేబ్ వ్రేకింగు వెంకటంగయ్య నాయకరుగారు తమ ఉత్సాహ, సాహస, భైర్య త్యాగ వివరణములం జూపి గ్రామం సంవత్సరమునందు అనేక జిల్లాల నుండి సాంఘికులను కందరు కట్టజుమునకు ఆహ్వానించి ప్రథమ ఆంధ్ర అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసభను తమ స్వంతభువ్వులలో చూడైధనముగ జరిపిరి. అసభకు వచ్చినవారెల్లరును మహాసంఘము నేర్పరుట కందరు మన దలంచి రావుసాహేబు ప్రకింగు వెంకట రంగయ్యగారు అధ్యక్షులుగను పాన్వచండ లక్ష్మణస్వామి నాయకరు, మల్లాడి గుబ్రమ్మయ్యనాయకరు వినహాగోవిందరాజు నాగీడి సత్వరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను, కర్ర సత్యరాజు కొప్పాపె కరణంబా నాయకరుగారు కార్యకర్తలుగను మరి కొందరు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను నేర్పరించి మహాసంఘమును నిరూపించిరి. తదాది నుండి బందరుపట్టణమున శ్రీరంగయ్య నాయకరుగారి ఔపాధ్యమచే అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసభలు గట్టింది సంఘబాహు రి నేకులకు విద్య నభ్యసించ శేయుచుండిరి. సంఘ కార్యములు నెరవేర్చుటకు కార్యాలయన సభ్యులకు యిచ్చి పర్యాయములు వ్రాసికొని యితర జిల్లాలలో నుండుటకలన కాకపోవుటమే గాక తమ ఆభిప్రాయముల నైనను తెలియచేయవలయున కార్యాలయన సభలు జరుపుటకు నిశ్చయించి పోవుటచే గ్రామం సంవత్సరమున కాకినాడలో ద్వితిమ మహాసభ గూడినప్పుడు సంఘ కార్యముల నెరవేర్చుటకు మహాసంఘము కు బందరులో అయిదుగురు సభ్యులతో ఒకస్థాయిసంఘమేర్పరిచి స్థాయిసంఘమునకు శ్రీ, రంగయ్యనాయకరు గారనే అధ్యక్షులుగను ప్రకింగు వెంకటనాయకరు నాయకరుగారిని కార్యదర్శిగను నేర్పరించి సంఘసమూహం నెరవేరునటుల శేసితిమి.

బందరునందు మహాసభగట్టింది అత్యుత్సాహముతో పాటు బడు చుండుటచేతనే బందరులో స్థాయిసంఘ మనవరమైనది. అదేవిధమున ప్రతిజిల్లాయందును సంఘాధిని చేర్చి సంఘబాలురకు విద్యాసౌకర్యముల నేర్పరిచి, జిల్లా స్థాయిసంఘములను స్థాపించి, వాటికి అనుబంధముగ తాలూకా, గ్రామసంఘములను నియమించి, మహాసంఘమును యిప్పటి వీలునుబట్టి సంస్కరించి, స్థాయిసంఘములు ఒకదాని కొకటి సహకారములను పొందుటకు మహాసంఘమునకుబాటు వికసిత్యముతో పాటు బడునెడల మహాసంఘ మభివృద్ధి నొందుటయే గాక బహిసముగనుండు జిల్లాసంఘములు ఒకదానికొకటి సహకారములకు బలము పొంది అన్ని జిల్లాల స్థాయిసంఘములును సమానాభ్యుదయము నొందగల వని దలంచుచున్నాను.

కర్ర సత్యరాజు.

మహాసంఘ కార్యదర్శి.

మిల్లగ మనింపు.

యోగ్యతావ్రతులు 1942

(3) కాకినాడకు, దుర్గా మెడికల్ హాసుల వారు మూత్రనివారిని నామ అత్యున్నతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కాన్యాధి లేను. ఇందుకై ౪ రికి నేను నా కృతజ్ఞతా పూర్వకమయిన నందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి } కె. జాన్ సన్, 22-3-20 రితురు పింఛను దెవుటి కలెక్టరు

మహాత్ముని మహిమ

ఇది ముఖ్యతైలిని వరవరూపముగ మూసముగ ననేక విషయములతో రచించబడినది. ప్రతివాడును చదువవలసింది. ఇందు మహాత్ము జన్మనినవచ్చుము గూడ బొందుపరుపబడి యున్నది దీని వెల రూ. 6-0 మాత్రము. 12 ప్రతు లొక్కసారి గొనివెయ్యడల రు. 5. పోస్టేజీ నింపుటా కలసియున్నది. క్రింద విలాసమునకు వ్రాయుడు. (887) ఇవటూరి వినాయకేశ్వర, కాకినాడ.

వంగదేశ శాసనసభ

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, నవంబరు 21:—ఈదినము మధ్యాహ్నము నంగదేశపు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ప్రారంభమున, గవర్నరుగారు వచ్చి వంగరాష్ట్రీయ ఆర్థిక దుస్థితిని గురించియు ప్రభుత్వరాజకీయ పరిస్థితులను గురించియు దీర్ఘముగ నుపన్యాసించిరి. మొదటిది రాష్ట్రములో ప్రాధాన్యమైన విషయమనియు, మిగిలినవిషయములను దీనిమందర ప్రాముఖ్యమును బోధింపబోయినందున గవర్నరుగారు వర్ణించిరి. నూతన సంస్కరణములతో గలిగిన ఆర్థికమార్పులను గురించి మున్నటింబి, అదినుండి వంగదేశపు ప్రభుత్వమువారు నూతనపద్ధతిని తీర్చునుగా నాతేపించుచుండిరి అని ప్రభుత్వమువారు చారిత్రక విషయములను విపులముగ చెప్పిరి. ఇతిగతరాష్ట్రములకంటె వంగదేశము కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ చెల్లించుచున్నది. వంగ ప్రభుత్వము కలకత్తా దక్కానిత్యవిద్యాలయములను పోషించవలయును. తన కాననశాసనప్రకారమున రాజప్రతినిధిని సంబంధించినవిషయము, కొంతలాభము గలిగినదిగాని, అలాభముతో మనము సంపృప్తి చెందజాలము. 1922-23-వ సం॥ తర్వాత ఆయన పట్టిని ఆలస్యములేకంద భయభయవలయును. రాజ్యపు ఆయన పట్టిని 1 కోటి 49 లక్షల స్వము గలగును. ప్రభుత్వము ఖజానమును తగ్గించువిషయమై మేము సంభాగముగ నాలోచించితిమి. త్యాగము విశేషమును మండవలయును. మిన్నపూరు మండలిభజనమును తాత్కాలికముగా నాపివేయవలయును. పెద్ద కాలవను కట్టుటను మానివేయవలయును. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటువారిపనులను తగ్గించవలయును. ఇవి అన్నిటివలన 72½ లక్షల స్వము పరిపూర్తియగును. ఇంక 76½ లక్షల స్వమును పరిపూర్తిచేయుటకు ప్రాభుమిదిపన్నులను ఎక్కువ చేసి, నిశ్చయము లన్నిటిని పన్నులను విధించవలసియుండను. దీనిమూలముగ 112 లక్షలు రాగలదని మేము అంచనావేసితిమి. ఇట్లు ఎక్కువలాభమును మొదల, వ్యయభారమును తగ్గించినకాళి అనుకొంద్రవ్య మియ్యబడును. ఈఎక్కువలాభములు ప్రజామిత్రకాళిలకు మొట్టమొదట పంచిపెట్టబడును.

రాజకీయరంగము

ఇటీవల రాష్ట్రమున దంకిలను ప్రభుత్వాధికారులను నిర్లక్ష్యము చేయుట బెదిరించుట మున్నగువిషయములు వెలిగిపోవుచున్నవి. కలకత్తానగరమునందు ఇతరస్థలములలోను అరాజకత్వము విశేషముగ వ్యాపించిపోయినది. 1 వ తేదీని సభారాజ్యములో ఈ విషయమును చర్చియెక్కి మొదటి అధ్యాయము ప్రారంభించెను. అందరిని బెదిరించుట భయపెట్టుట ఎదిరించుట విశేషముగా నున్నందువలన గతిగురువారమునాడు (17వ తేదీ) సభను ముందలిపాఠము ప్రాణములకు, ఆస్తికి అపాయము కలిగినది. అట్టి పరిస్థితులను సహించుటకు శక్యముగాదు. కఠినమైన జరుపవలసిన ఆచరణకరమైనది. వాలంటరీ సంఘములు శాసనమునకు విరుద్ధమని నేను ప్రకటనమును గావించితిని. సభ స్వాతంత్ర్యమునొకటి కొన్ని నిష్పంధములను పెట్టకతప్పదు. ఈ రాజ్యద్రోహము, అల్లరులను పురికొల్పుచున్న వారు తమ ఆపరాధములను గురించి పశ్చాత్తాపపడవచ్చునుగాన ప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలసిన కఠిన చర్యలను గురించి నేనింతట వర్ణించెను. అనకాళి మున్నప్పడు పాఠము పోలీసులకు సహాయముచేయుచుండవలయును. ఇట్టిసహకారము ఇటీవల ఎప్పుడును గానబడదు. కారణముగా లేకంద సమ్యక్తములను ప్రోత్సహింపవలయును పరాధము. వారివిధ్యుక్తదర్శనములను నిర్వహించువారిని సంక్షేమము ప్రభుత్వమువారియొక్కవిధి. ఇందుకుగాను పోలీసులమును హెచ్చింపవలసినయెడల, ఇందులకు అవ్యయమును భరించవలసినదగును. ప్రజలనేకులు అల్లరులను చేయువారు నిరపరాధులు. పోలీసులు అపరాధులు అని భావించుచుందురు. అల్లరులను, ఆక్రమమును, అకాంతిని పురికొల్పిపెట్టుట, వారిని అణచుటకు నాయకులకే సాధ్యమైనది. గాంధీగారి విషయము నిష్పన్న ప్రాంతముగలిగి, సహాయనిరాకరణముతో దౌర్జన్యముపాదించును కలవుల గొప్ప పాపములను అదిగి బోధపడినది. దేశముయొక్క మోక్షము సహకారములతోగలదుగాని, శత్రుత్వములతో లేదు. మైత్రితోగలదుగాని, ద్వేషములతోలేదు. ఈ రాజ్యద్రోహమును, తనస్కారభావమును నిర్మూలము చేయుటకుండు శాసనసభాసభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయవలయునని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. అల్లరుల నణచివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తమ శాసనములన్నిటిని ప్రయోగించవలసియును. అవసరమైనచో, క్రొత్త శాసనములను గానింపవలసినదగును అని గవర్నరు ఉపన్యాసించెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ ౨౬ వ తేదిని

ఆస్పృశ్యత నివారకమహాసభ ఈనెల ౨౭ వ తేదిని

గుంటూరులో జరుగును

ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థించబడుచున్నది.

క్రొత్తసభలు!

బొంబాయి స్వదేశీస్థులు

స్వదేశీసభలు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్నబజారురోడ్డు, బార్డిటాను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రగ్గులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పువ్వులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, శ్రేణులు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిరి బిళ్లకానెట్లు, ఇతర వాటిలో నూలు రకములు, కోటు, నారమట్లు, మొదలగు మాదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనస ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పయో, వస్త్ర రకములు, వైన చేసుకొను నవి మావద్ద అనేక గింపుకొను వైకము పెట్టల కాన్వాసు కేసులు, బ్రీపుసంచులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొదలగునవి మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునవి అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటవోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టాపులో నున్నవి.

సకలజనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంతాన్ని తెలియజేయుచున్నాము. బెంగుళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, ఆహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూదేశమునందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతస్తుల తగినట్లు వుపయోగించునున్న వెండిమొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించున తగిన సరిగ్ పట్టు నూలు జవరీ రకములను రప్పించి, స్టాపు చేసేయున్నాము. భరన్న సరఫరాగా వుండును.

యూనియన్ లాండ్లీవారు ప్రతివెలలోను లాండ్లీలో బట్టలు చేయువారికి ప్రైజులు పంచిపెట్టుదురు. ఈనెలలోను అదే తీరున లాండ్లీలో బట్టలుచేయువారికి ప్రైజు పంచి పెట్టి యున్నాము. దానిలో కనబడ్డవచ్చే లాండ్లీ బోర్డులో తెలిసి యున్నారు. లాండ్లీమొదలైన మాచుకొని వారువారు తీసికొని పోవలెనని కోరుచున్నాము.

పాలకొండలో గవర్నరుమొంటు ఉద్యోగులచర్యలు

17 తేది ఉదయము చేయియువరాజుగారి రాకనుగూర్చి వారతాళము చేయవలయుననియు కాంగ్రెసువారి యేర్పాటులను గవనించవలయుననియు చాటించుచుండగా ఇద్దరు పోలీసు బుక్రీతులు యూనియన్ మైర్యుగారి యింటివద్ద కాంగ్రెసు ప్రచారకులైన మ.రా.శ్రీ, శేకులరాడ్డ వేంకటసుబ్బారావు గారిని, కాళ్ళపాద కృష్ణమూర్తిగారిని, కొటికలపూడి సహస్ర రావుగారిని అడ్డివారివద్దనున్న బెండాలను చించి కట్టలతోకొట్టి వారు యూనియన్ మైర్యుగారు ఇందుకు చాల ప్రోత్సాహము నలుగురు మామమండగనే చేసివారు. పిమ్మట వారిని గెంటుకొని గర్జిలు ఇనపైకర్తవారివద్దకు తీసుక వెళ్ళగా వారు వారిచర్యను ప్రజలు బాగులేదని చెప్పుచున్నను ఖండించక ప్రచార మాపుచేయవలయునని నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట వారు నిష్ఠాయముగా చాట మొదలిడిరి. వా రేమియు తొందరపడలేదు. మధ్యాహ్నము 2 ఘంటలకు శ్రీకృష్ణ మూర్తి పంతులుగారికి 144 టెక్సు ప్రకారము విజయనగరం కలక్టరువారు ప్రచారమునకు సాయపడరాదనియు, ఉపన్యాసములు చేయకాదనియు తమ రివిన్యూ డివిజనుకు వర్తింపజేయుచును బారిచేయించిరి. సాయింత్రిము వేంకటసుబ్బారావు గారును, విస్సాప్రగడ రామమూర్తిగారును సభ గావించి విపులమైన ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. యువరాజుగారి రాకను గూర్చియు శ్రీకృష్ణమూర్తిగారి నభినందించుటను గూర్చియు తీర్మానములు గావించబడినవి. మ.రా.శ్రీ, మునుగూరి వేంకట రామపంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. రెండు వేల మంది ప్రజలు సభకు విచ్చేసిరి. విదేశీవస్త్రములు విరివిగా తగుల బెట్టబడినవి. ఈతాలూకా ప్రజలు శాసనోల్లంఘనమునకు పన్నులు చెల్లించకుండుటకును సిద్ధముగా నున్నారు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్నముల నగలు, ఇతరవస్తువుల నాశనము యిచ్చిన వుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడినది.

ఉమ్మడి-రామయ్య శైలి గురుసామిశైలి కంపెనీ

25, చై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడః సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారుచేసినవాటిని అతిశ్రద్ధుగా అర్థమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఓకసారి అర్థమేర యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

ఆత్మవశ్యక స్వదేశీవస్తువులు

మంచి ఉక్కు! వెల సరసము!!

మదతచాకులు
మేలయిన బత్తాయిచాకులు, సుంగలికత్తులు
వగయిరా కట్లరీ

కప్పతాళములు

తీవ్రత చేయబడి అన్ని వైశాలలోను యిత్తడితోను, యినుముతోను కూడా చేయబడినవి.

మా కర్మాగారమున యికా యితరవస్తువులు అనేకము లెయారగుచున్నవి.

వివరములకు వ్రాసిన ధరలజాబితా పంపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ నీయబడును.

తెలియక అడ్రెసు: చి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో., "ఇండస్ట్రీసు" కట్టకల్లు ఆండ్ లాక్ మేకర్సు etc. పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

కోలా

ప్రేమ మార్గము

యుకాలి సను యిల్

పడికముదగ్గు, కీళ్లకొమ్మలు, తలకొప్పి వీటికి సంజీవి కంటి బొమ్మ. అనేక బంగారుపకములు. నాణ్యత్రములు పొందినవి. అవున్నదెవక సీసా 1-కి.గ్రాము ప్యాకెట్ పోస్టేజీ సహాయ 8-8-0. ఇందుకు తక్కువ ఆర్డరు అంగీకరింపబడదు. ఇతరవిషయములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

క్రొత్తసభలు! వెల సరసము!!

నీమబర్తాయిన్ కంపెనీ సరకులన్ని, సకలవిధములయిన సీమప్రవాళమున్న కట్టు చేస్తున్నాము.

తంతివిలాసం- క్రేమ్ రాజ్ అండు కో., కోలాకూక్ 258, చై నాబజారురోడ్, మదరాసు

Vani Press, Bezwađa.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వుండు, బైండువులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును.

కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగా దొరకును. ఒకసారి వర్తించి చూడండి.

వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

సమకాలికోభిపాయలు.

చీరాల.

దెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక మద్రాసు కానకభల్లూ శోధిపోయిన చీరాల సమస్యను గూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

“చీరాలలో మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దనుటకు కారణము గాంధీ యుద్ధయమైనను మద్రాసు కానకభల్లూ నధిక సంఖ్యాకు లా తీర్మానమున కట్టబడవలయును కలుగునట్లు కేయుటతో మేమేకేభ వింపబాలము. అట్లు కేయుటవలన ప్రభుత్వమును ముగిసిపోయిన కే మునిననే మనకు నిలిపినటుల మాకు దోచుచున్నది. ప్రస్తుత స్థితిని దిలకించుచు, చీరాలజనసంఖ్య 15 వేలమందిలో 12 వేల మంది ఉరువిదచి బైటికవచ్చి తాత్కాలికముగ గృహముల నిర్మిచుకొని అడ్డమైకట్టముల బడుచున్నారు. వారిపక్షము నిసిపాలిటీవద్దని పడుకట్టములు మ్యూనిసిపాలిటీకి బిప్పుకొన్నచో యెక్స్ ప్రెస్సు నుండనేరవు. నేమిప్పుడు నిరాకరణోద్ద్యమము నా భావముగ గ్రహించిన సమస్యను గురించి వ్రాయుచున్నాము.

చీరాలయభిమానులు, మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దనుటకు నిరాకరణోద్ద్య మమునకు సంబంధము లేదని తీర్మానింప కుండునా గుండెడిది. ఉద్ద్యమమును బలపరచుటకై మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దని ప్రారంభించి యుండకపోవచ్చును. కాని అవలంబించిన పద్ధతులు మాత్రము నిరాకరణమునకు ననుసరించు యే యున్నది. కాన అది నిరాకరణోద్ద్యమమునకు సంబంధించినది కాదనియు అది స్థానికోద్ద్యమములకు సంబంధించినది యనియు చెప్పటవలస బాధ్యమలేదు. అనపోయోద్ద్యమమునకు సంబంధించిన యుద్ధయ మగుట వలన, స్థానిక విషయము అయినప్పటికీ కంటే, తక్కువ తీవ్రమైనది కానేరదు. కాన యానినయమునుగూర్చి పరిశీలులు అనుభవయోగ్యములగు నున్నవా యనువిషయమునుగూర్చి బాగుగ తాలూచించియుండ వలయును.

దీనికి మ్యూనిసిపాలిటీని రద్దుచేయుటవలన చాలవరకు మ్యూనిసిపలు పట్టణములు అట్లే కొరవడుట యేమియు సలబుగ లేదు. మ్యూనిసిపలుసభ్యులను యెక్స్ ప్రెస్సుకొనకన్నచో వారిస్థానే పనిచేయుటకు కొందఱు నియమ పడుదురు. ఎన్నుకొనుటకు గాని, నియమించుటకు గాని పొరులెవరు ను లేకున్నచో, సభ్యులందరి యధికారమున్న ఒక్కరియే యుంచబడును. కాని యిది యిప్పుడును జరుగుటకు ముఖ్యమై నది ప్రజలు మాత్రము పట్టణములో నుండవలయును. చీరాల లో మ్యూనిసిపలు కాన్సిలు యేమైన పనిచేయుటకు మామూలు పట్టణమే లేకున్నది. అట్టిస్థితిలో నేమి చేయవలయునో యూ చింపవలసియున్నది. ఇప్పుడు నిరాకరణవాదులు నూతనముగ నిర్మించుకొనిన పట్టణములో మ్యూనిసిపాలిటీని ప్రభుత్వమువారు వెలగొల్పగని మేము భావించెదము. అట్టితీరి ప్రజలు చీరాలకు మరల రావచ్చుచో మ్యూనిసిపలు పరిపాలన జరుగు లేట్లుగ ఈవిషయమై కానకభల్లూ యోచించియుండ లేదు. వాడుక నిట్లుయినచో సరే బాగుగ నేనుండును. లేకు న్నచో కచ్చే ఏర్పిలుమానునవరకు గూడ చీరాల నిర్ణయముగ నే యున్నచో ప్రభుత్వమువారు వారికి లొంగి చీరాలకు మరల యూనియను చేసితిరవలయును.

అట్టివిషయములలో స్థానిక సంఘ నిర్మాణమును అంటి పెద్ద పనులకు లోబరచి వదిలివేయవలయును. తద్వ్యాప్తపు లేబాగములను పొందునది, ప్రభుత్వమువారు యూనియనుములో నెక్కువ భోక్తృము కలుగజేసికొనుటకు నుం డిన, దానివలన మీ కమిత లాభము గల్గునని బలవంత పెట్టి ముర్రుముల నెడజల్లుట కంటే బాగుండుదెడిది. ఈపోరాటము నింతదూరము దెచ్చి ఒకతైపు నిగ్రహము, మరియొకతైపు పట్టు దల గల్గియుండుట యెంతయు కోరినీయును. స్థానిక స్వరతి పాలనమునకు బాగుగ నడచుచుండెడి యూనియనే, యెప్పుడును తగవులాటలుండు మ్యూనిసిపాలిటీని ప్రేమింపజేయవలెను. యూనియనుగా నుండుటవలన దబ్బుచాలక, పన్ను తక్కువచేయలేక పోయినో, ప్రజలు తమంతట తాము తేలివెత్తునో నెదరు. తీర్మానము గూర్చి పునరాలోచన యక్కడలేదనుపక్షము చీరాల మ్యూనిసి పాలిటీ లేట్లును, స్థానిక సంఘము లేట్లును ముచ్చటించిరి. అట్లుచేయుట యూనియనుల సకారవలన యగును. మ్యూని సిపలు పట్టణములకన్న యూనియనులే బాగుగ పనిచేయుచున్నవి. మరి యొక విషయము. ఒక్క చిహ్నకృత్తి నెలలరేబడి 11 వేల మంది ప్రజలను కాను నెప్పిట్లు వినుట్లు కట్టుకవచ్చెనని యొక

సమస్యము గలగ కారణించెను. అట్లుకట్టలో నేమియు నిలవ లేదు. అది నిజమేయైనచో యంతటి పలుకుబడి, తీవ్రతవాలు ఒక్కరి మాలమున అపజయము గాంచినది, దీనినిబట్టి యేమి చేయుచున్నది? ప్రభుత్వము అధికారమును వినిధ్యమును ముట్టును, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులందఱియు ఆ ఒక్క కృత్తిమాటనే ప్రజలు బరదాటుకుండ నున్నారనియు వ్యక్తమగు ను. అట్టిపరిస్థితులలో మ్యూనిసిపాలిటీని బలవంతముగ మోపు కా సనసభ్యులను ప్రభుత్వమువారును గూడ అధికారముమీద నే ఆధా పడియున్నారు గాని ప్రజాబలిమివై లేరు తెలియుచున్నది. ఇందువలన స్థానిక స్వరతిపాలనము అభివృద్ధి జెందబాలదు.”

కెన్యా సమస్య
హిందూ పత్రిక కన్యాసమస్యను గూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

“తలసపోవుటను గూర్చిన కానకభల్లూ భారతీయులకు అనుగుణముగ నుట్టు కాన్సిలించినను మొత్తముమీద, యూ రోపియనులతో బాధితముగ నుండునట్లున్నది. భారతీయులకు జేసిన కడుపాయము లన్నియును, యూరోపియనుల అధికారమునకే లోబడియున్నది. నాగ్రీకారులచేసిన పోకాక్యూథామున కల్లువారికిని తేలె కంటికిని హక్కులు చురుముగనుండవలయు నను అంగీకరింప బాలదు. కెన్యా భారతీ యులు, యిండియాలో పోనినవానికంటె నెక్కువ హక్కులను కోరబాలని నాగ్రీకారుల చేసిన పోకాక్యూథాములందు అధ్యము గాన్పించుచున్నది. కన్యా భారతీయులకు 600 వోట్ల నిచ్చుట, ఇండియాకంటకు 50 వోట్ల నిచ్చుటకు కన్నె యిండియాలో నిజయేయధ్యము గలదు. ఇది భారతప్రభుత్వోద్దేశముల ప్రేమ, భారతసంస్కారములకై, మంత్రవ్యమైనను దెబ్బతీయుటయని మామధిప్రాయము. కూర్మ భక్తికాశ్యేముఖులుభారతీయులకేమిజెప్పుచున్నారో? “మీజన్మ భూమిలో బానిసత్వములోనుండి యితరజాతియుల స్వాతంత్ర్యమునుగోరవాలను.” ఇందులకు ప్రభుత్వమువారును ప్రజలునుగూడ బాగుగ ప్రత్యుత్తర యియవలయును. ఏలనగా, స్వదేశ గౌరవమును పరదేశగౌరవమును, చాల నన్నిహిత మైనను.”

వేల్పుయునాజుగారు.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలపు స్వాగతము.

బొంబాయి, నవంబరు 22:—వేల్పుయునాజుగారికి. ప్రశ్నోక్తము. కన్యాసమస్యను సమర్పించుటకు బొంబాయివిశ్వ విద్యాలయపు అనంతప్రభుప్రదానోత్సవము మంగళవారం ఉదయము 11 గంటలకు కవాన్టీ జరిగిన విశ్వవిద్యాలయపు మందిరమునందు జరిగెను. గవర్నరు, సర్ చిరుకొలాల నెటల్వాడు, నెగేటు సభ్యులు మున్నగు ప్రముఖులందరు సభకు హాజరైరి. సుమారు 500 మంది విద్యార్థులు అనంతప్రభుప్రదానోత్సవవచ్చిరి. విద్యార్థినిలు విరేలు అనెను లండన్. యునరాజుగారి మాఖ మగు వడగానే, విద్యార్థులూర్వము విశేష మయ్యెను. వైసు భాగ్యలక్ష్మి సర్ చిరుకొలాల నెటల్వాడుగారు కన్యాసమస్య మును చదిరి, యునరాజుగారు కన్యాసమస్యను విచిరు సప్రభు నిలవబడి యుండిరి.

కన్యాసమస్యను దీక్షయము లుండెను. విశ్వవిద్యాలయ మరాష్ట్రీగారి ప్రకటనమువలన కలిగిన మంచి ఫలములలో ముఖ్యమైనది భారతవిశ్వవిద్యాలయము. అప్పటినుండి దేశకా భ్యాణకు విశ్వవిద్యాలయములే మూలాధార మని భారతీయులు గ్రహించిరి. అన్ని వర్ణములవారు అన్నియధులు భారతజాతీయపు నన్నెర్మాణమునకు విశ్వవిద్యాలయములు ప్రధానమని తలచిరి. విద్య ఇప్పుడు ప్రజామత్రకాభివేదమునడిచి. కానకభల్లూక బాధ్యత నొందిన భారతసంస్థల అధికారముకంద నున్నది. భారతవిశ్వవిద్యాలయములు పాశ్చాత్య, ప్రాచ్యజాతియులకు సమ స్వయముగ కుడివి. అంగ సామ్రాజ్యము మొక్క చిహ్నమును గలిగియున్నది. భారత విశ్వవిద్యాలయములు బాధితప్రజలము లను, వర్ణభేదములను నణచివేసి, మానవసాధారణము నభివృద్ధి చేసినవి. అంగ సామ్రాజ్యమునందలి యువకులదేశభక్తికి యునరాజు గారు గొప్ప ఉదాహరణ. సాంఘిక నేతనైయుటకు ఎప్పుడు ఆరణ్యముల దొరకునా యని విచారపడుచున్న భారత యువ కులకు యునరాజుగారు మోదగ్యమని తలచవచ్చును. భారత యువకులు యునరాజుగారు లేకు రాజసాధరుడని భావించు చున్నారు. భారతదేశములో పక్కలను చేయునపుడు భారత యువకులలో విరాటంకముగ మాట్లాడవలయు నని యున రాజుగారు నేషించుటకు విద్యార్థులందరు మెచ్చుచున్నారు.”

యునరాజుగారి ప్రత్యుత్తరము

యునరాజుగారు విద్యార్థుల సన్మానవ్రతమును స్వీకరించి, ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. “మహాశయాలారా, మీరు శాయంబు నుబలించి: దయకు నేను మీకు కృతజ్ఞుడను. మీరు శాత్రువంశములను విశేషముగ మెచ్చుకొనుట నాకు సంతోషమును కలిగించినది. వ్యాధిపూసిన మీవృద్ధయముబంధు నాటు కొన్నట్లున్నది. వ్యాధిగుణాతిశయములను నేను జెందిన ఎడల మీ మెప్పును బడయుట కర్హుడ నగును. మీ విద్యార్థులలో కలసి సంభాషించుట కవకాశము గలిగించినందుకు నేను మీకు వందనముల నర్పించుచున్నాను. ఇకమీద నేను చెప్పెను వాక్యములు ముఖ్యముగా వారికి గాని మీకు గావు. అంగ సామ్రాజ్యమునందు నేను చేసిన సంహారములలో ప్రతిదేశమందలి యువ జనులలో కలసి మెలసి ప్రవర్తించుటయే నాప్రధానోద్దేశము. వారి భావములను తెలిసికొనుటకు నేను యత్నించుచుండును. వారి ఆశయములెన్నియో నేను విచారించుచుండును. శాయభిప్రాయములను వారు కను గొనవలయున్నది నేను కోరుచుండును. మన జీవితములలో నయస్సు వచ్చే కొద్ది అనుభవజ్ఞానము హెచ్చును. మనము నెడవార మైన లయవార, అదాని యోగ్యమగు కొన్ని బాధ్యతలను నివ్వించవలసి యుండును. మనము ఒండొరుల కప్రముఖములను తెలిసికొని అందరును కలసి, కన్యాసమను నేలమును. మీ జీవిత సన్మానములందు మీరు అప్పుడ వంతులు. మీకు విశ్వవిద్యాలయముందు విద్యులను. బోధ గలదు. జ్ఞానము నీటియగ్ధయందు మీరు త్రాచుచున్నాను. వి యొక్కవిలువను మీరు గ్రహించినారు. క్రమ, సుశీలము ల విద్యాలయములలోగూరు కొంత కాలము గడచినారు. ఇందువలన మీరు కొన్ని లాభములు సేవారినది. ప్రధానములలో మీరు సహకారమును చేయుకొనుటకు అవకాశములు గలవు. ఈ అటలు మీకు నేర్పింతులపాటిలను నేనును. ఒకపక్షము కల్యాణకు తగినట్లుగా ప్రతిష్ఠాత్మక జీవిత సామర్థ్యములను వినియోగించుటకు నేర్పుకోవలసి. మీరు నెడవార మైపిష్టమై పొరుల స్వాతంత్ర్యముల నడధించుటకు మీవిశ్వవిద్యాలపు విద్య మీకు ఆర్హత నిచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు మీకు అలగడగు జాతిశ్వయములు బొంబాయివంటి మహాపట్టణములో మీకు కీర్తి దెచ్చును. వాణిజ్యము నందును, పురపాలక సంఘములందును, రాజధానియొక్క రాజకీయరంగమునందును మీరు, భ్యాతని బడయగలరు. యులకుల ప్రోత్సాహమువలన దేశముయొక్క భావిరజావంశికి కొంతవరకు విచ్చిడుచున్నది. వా ర్థ కృత్యము వచ్చినను మహామమయొక్క ఉత్సాహము, విజృంభణము తగ్గిపోకుండ మనము యత్నించుటకు ప్రారంభించవలయును. కన్యాసమే పరిచేయుట, సుశీలము, క్రమము, నేర్పాడుకాము, అనురాగము మున్నగు గుణములను నిష్కళంకముగ మనము కాపాడవలయును. మనదేశేనోద్ధానకు పరిచేయుటయందును, రాజసేవ చేయుటయందును, మన సాధరభావమును, వికమత్వమును, ఉత్సాహమును కాపాడుకొనవలయును. మీ కన్యాసవ్రతమునకు తిరిగి నేను నమస్కరించుచున్నాను. మీ విశ్వవిద్యాలయము స్వాతంత్ర్యములందును విజయము గాంచుగాక, జ్ఞానము, సన్మానము, సామి భావముల నభివృద్ధి చేయుటయు, మీ విశ్వవిద్యాలయము వర్ధిల్లుగాక! అంగ సామ్రాజ్యమునకును, మానవజాతికిని ప్రాచీన శాసనాతిక పుట్టింట్లయిన ఈ భారతభూమియందలి యువకులు సహాయము చేయుటకు మీ విశ్వవిద్యాలయము లోడ్నుకుగాక!

యునరాజుగారి నిర్గమనము

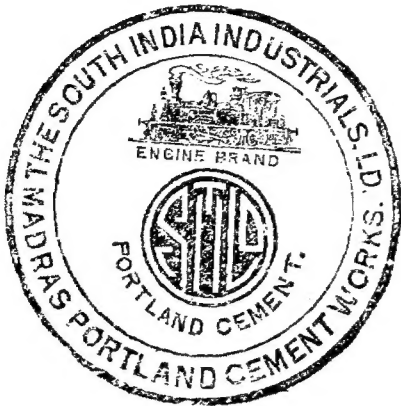
బొంబాయి, నవంబరు 23:—బొంబాయి నగరమందు రాజకీయనాతానరణము కొంత విషమించినను, యునరాజుగారు ఈ దినమురాత్రినగరమునవలి వెట్టుతరుణులకు దండవ్రజలక్రమ్యత్వా నామతో సరినికి వీడ్పిల్లుపు నిచ్చుటకు వెల్లిరి. భోజనానంతరము, యునరాజుగారు రాణిగారి రక్త, అసోలోబందరుగుండ విశ్రాంతిహస్తేషమును బడులుదేరెను. సూర్యునందలి పురవీధులందలి చిత్రవిచిత్రమగు గంగుడిపములు దేవప్రమానముగా వెలుగుచుండెను. తత్పుష్పము లేనికోళను ఈ రహస్యమగు దీపములు వీధులకు కలిగించెను. చీటిపడగానే, రయలు, మునిసిపలు మం దిరముల నుండ ఎత్తైక్త శివములు వెలికెను. చీటిర్రాత్రి యని

శిశువు:—పురుగులు బంపి చదివోయిన వర్తమానమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యెనున్నది. ఇందులకు కారణము
వలసిన వైద్యము:—1. మందు వోచర్తమానలోనికి వచ్చి
యును. 2. పురుగులు బంపు మందును వాడకయును. 3. పురుగు
ల తిరిగి పుట్టకుండ చేయవలయును.
అప్పుకాంచునండినో, కంటికి పుట్టినది, మువ్వరా

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
ముసిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టవారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. వలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు కట్టమైన మూలకస్తుత్తులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము కట్టముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కచేరకము ఎంతలాగుగా చేయవచ్చునో అంతలాగుగా చేయబడుచున్నది. వైదొప్పిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.

సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అదిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలగలేరపు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకువ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

హిందూదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టుబెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

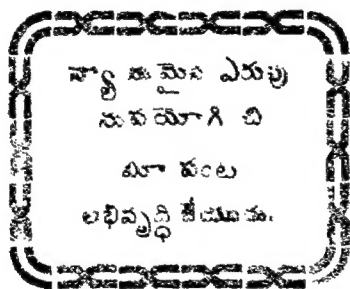
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్టిలైజరులను

వడ్లు, చెరువులు, జొన్నలు,
తెంకాయలు, పొగాకు
మొదలగు కంటిలను
వందించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేకలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎత్తువు
ఎత్తుకల పొడి
మొదలగు వాటిలకు
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు భారతీయ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్ కు వ్రాసిన లేఖములను చూడండి.

ఇండియన్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ తీరము)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మనకు మధూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. జి. కృష్ణాజిల్లా, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రాపురం, పోర్టు, నామకల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీవేంకటాచలం, చెంగల్పట్టణం. ఆర్. పిల్లలొక్కచారి, తిరువారి, తంకాపూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, న్యాయపీఠం, తిరునల్వేలిజిల్లా. 3014

నివ్వముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ బొమ్మలను.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హార్బర్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

తామర తయిలము
తామర; తీటు; పిడుగ గడ్డ; దురద; తుంగరములకు
చుట్టు; రక్తికాటు; తెల్లడుక బాడిపోవుట; మొదలగు
చర్మరోగములకు వాడవలయు చేయగలము. వెల 6 అణాలు.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతమలరత్నం

కరమును కండ్లను సర్వవా కాపాడును
అన్నివిధ రోగోగములను బోగొట్టును
హృదయోష్మలను దూరము చేయును
కణజన్మోష్మలను నిర్మూలము చేయును
వీరసరోగముల రానివ్వదు
మెదడుకు బలము కలగజేయును (బి)
కర్మరోగములను నశింపజేయును
కండ్లకు చలనజేయును
ఆపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
నేత్రరోగములకు హితము
మూగ్యులను బోగొట్టును
తలమందును బోనణచును
వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును
నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మాడుపోట్లను నిర్మూలము చేయును
విద్యాత్ములకు సర్వవాహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలమంటలను మాన్పును
అధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజీప్రత్యేకము.
కాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదమగు
లోకామయహర
కస్తూరి మాత్రలవలె

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకాశాయగు దివ్యమృతము
వేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
నీటిలో ఆక్షేపకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంపదములేక
సేవింపవచ్చును. ఈ మృతము లి నుండి రిక
రట్ల తాంబూలములలో గాని లేక వట్టి పోడి
లో గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు నన్ని
ఎడల మందము అజీర్ణము మలబద్ధము చితి
బద్ధము బద్ధము మలేరియాబద్ధము శీతము
జ్వరము, దగ్ధ, కడికెము వరముల నొప్పి లు

హీనత ఇంపు ఎంబా క్లెను కలరా ముప్పును ఇంకా అనేక
కాల్పులను దగ్ధరట్ల గావింపును. జబ్బులిగిన వేళ ఉపయో
గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేపోటు కూర్చుండ చు
నిన గుడుస్తాము వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయములు విద్యార్థులు
భూమిశ్రామి కూడ ఈ మృతలను సేవింపి గుణమును పొగ
డు చున్నారు. 250 మృతము గల సీసా 1-కి వెల 0-4-0
ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజీ 0-4-0 ఒకేసారి
6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజీతో రు 1-8-0
12 సీసాలు " " 2-12-0
25 సీసాలు " " 5-3-0
మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శ్రీతారామవైద్యశాల
(801-594) మైసూరు.
కంటి విలాసము - పండిట్ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

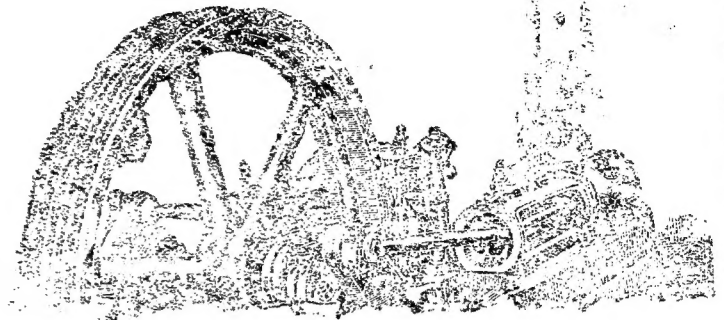
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

ఎంజన్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 31 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

కాదేవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డెయిలీ మేటరు
ఆ 3. మెటరు 6 అ. రి అం.
మరియు ఇంజను.
ప్రీంప్రెస్సర్ మెటరు
80 పౌండుల మెటరు
180 పౌండుల వరకు.

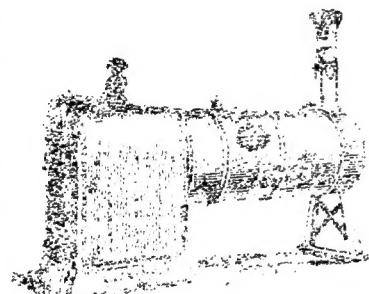

హైడ్రాను స్పిల్ కాన్వీన్ థాయిలర్లు.

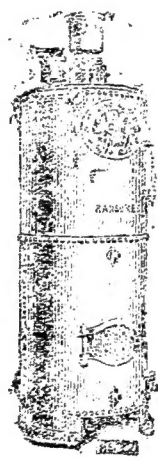

హైడ్రాను స్పిల్ లంకామైదా థాయిలర్లు.
కాదేవు 24 అ. మెటరు 32 అ. వరకు.

డెయిలీ మేటరు 6 అ. రి అం. వరకు మెటరు.
ప్రీంప్రెస్సర్ మెటరు 100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు మెటరు.

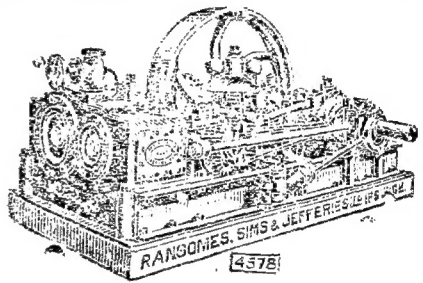
లోకో మోటార్లు బల్క్ థాయిలర్లు.
ప్రీంప్రెస్సర్ మెటరు 60 పౌండుల మెటరు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు.

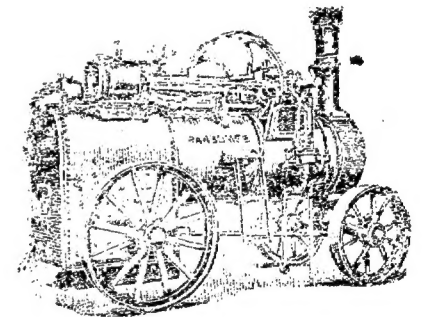
వర్షికల్ థాయిలర్లు.
ప్రీంప్రెస్సర్ మెటరు 60 పౌండుల మెటరు
100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు మెటరు.

ఈ క్రింద తెలుకబడిన వాటిని
నెత్తయి చేయదుము.
మాది జిప్సొండు మెషిన్, వాటిపామానాలు
మాది వేస్టింగ్ మెషిన్
మాది స్పిన్డింగ్ మెషిన్
మాది పిండింగ్ మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము థాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లక్ మిల్లింగ్ మెషిన్
మాద మిల్లు మెషిన్
మందుగడ్డచేయు మెషిన్ [నూ]
కర్మ లియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి పామా
అన్నిరకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
కాగిత, కర్మపాద సంబంధమైన కోరముట్లు
కిరవన్ మానె కోరడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (స్టాన్డు) కోరముట్లు
లేతులు వర్మపాద కోరముట్లు
స్టీలు మిల్లింగ్, క్లింగ్లు, వెల్డెయిన్
కాట్ బరన్ అండు కాన్వీన్ విరగ్ ఫుల్లియ.
నగయరా అన్నిరకముల పామానాలు.

నెడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండు
'హింమాస్' ఎంజిన్లు.
(కాన్వీన్ మెటరు మొదలు పోట్ లియ్యబడినది.)
ఇంజన్ సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

ఫోర్ట్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము మెటరు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో మెటర్ సిలిండరు.
స్టీము మెటరు 150 పౌండుల గలవి.

నివరిమ.లకు, ధరలకు బొంబాయి లోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ క్రై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్తిబరు గారైన
మానేవర్ బావనయ్యగారికెనను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

కన్లు, నైర్జ్యము, కడికెము, రొమ్మకడికెము, తిలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని జిప్సో కహ జల రుప 10-10; దజా 1-5 రుప 6-12-0. పోస్టుఖర్చులు కలు.
అమృతాంజనం డి పో. } 100, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

